

RUED LANGGAARD

PRÆLUDIER OG MINDRE STYKKER
FOR ORGEL 1948-1952
(Samlede præludier og mindre stykker
for orgel, bind 3)

•

PRELUDES AND MINOR PIECES
FOR ORGAN 1948-1952
(Collected preludes and minor pieces
for organ, vol. 3)

Kritisk udgave ved
Birgitte Ebert og Bendt Viinholt Nielsen

Critical edition by
Birgitte Ebert and Bendt Viinholt Nielsen

•

RUED LANGGAARD UDGAVEN

THE RUED LANGGAARD EDITION

EDITION WILHELM HANSEN

Rued Langgaard: Præludier og mindre stykker for orgel 1948-1952

(Samlede præludier og mindre stykker for orgel, bind 3)

Kritisk udgave ved Birgitte Ebert og Bendt Viinholt Nielsen

© 2017 Rued Langgaard Udgaven og Edition Wilhelm Hansen AS, København

Hovedredaktør for Rued Langgaard Udgaven: Bendt Viinholt Nielsen

Rued Langgaard Udgaven blev etableret i 2000 med støtte fra Carlsbergfondet

Engelsk oversættelse: John Irons (indledende tekster), Rune Kühl (det øvrige)

Layout: Hans Mathiasen

Forlagsredaktion: Rasmus Koppelhus

Nodeproduktion: Ritornel s.r.o., Ostrava, Tjekkiet

Nodeprogram: Finale

Skrift: Haarlemmer (tekstsider) og Century Old Style (nodesider)

Tryk: Dystan & Rosenberg Aps

Rued Langgaards samlede præludier og mindre stykker for orgel publiceres i tre bind:

Præludier og mindre stykker for orgel 1912-1939 (Samlede præludier og mindre stykker for orgel bd. 1)

Præludier og mindre stykker for orgel 1940-1947 (Samlede præludier og mindre stykker for orgel bd. 2)

Præludier og mindre stykker for orgel 1948-1952 (Samlede præludier og mindre stykker for orgel bd. 3)

Udarbejdelse og udgivelse af den samlede udgave af Rued Langgaards orgelpræludier er muliggjort med støtte fra Velux Fonden og Augustinus Fonden.

Rued Langgaard Udgaven skylder begge fonde en varm tak for den velvillige støtte.

Projektmidler fra Velux Fonden blev administreret af forskningsafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek.

Tak til organist Lasse Toft Eriksen for gennemspilning og kommentarer og til Ole Ugilt Jensen for redaktionel assistance.

Rued Langgaard Udgaven

c/o Edition Wilhelm Hansen AS

Bornholmsgade 1A

1266 København K

Danmark

www.musicsalesclassical.com/ewh

www.langgaard.dk

ISBN 978-87-598-3784-9 (bind 1-3)

ISMN 979-0-66134-161-1 (bind 1-3)

WH32813 (bind 1-3)

Printed in Denmark 2017

Rued Langgaard: Preludes and minor pieces for organ 1948-1952

(Collected preludes and minor pieces for organ, vol. 3)

Critical edition by Birgitte Ebert and Bendt Viinholt Nielsen

© 2017 The Rued Langgaard Edition and Edition Wilhelm Hansen AS, Copenhagen

General editor of the Rued Langgaard Edition: Bendt Viinholt Nielsen

The Rued Langgaard Edition was established in 2000 with support from the Carlsberg Foundation

English translation: John Irons (introductory texts), Rune Kühl (all other texts)

Layout: Hans Mathiasen

Publisher's editor: Rasmus Koppelhus

Music engraving: Ritornel s.r.o., Ostrava, Czech Republic

Music engraving programme: Finale

Font: Haarlemmer (text pages) and Century Old Style (music pages)

Printing: Dystan & Rosenberg Aps

Rued Langgaard's collected preludes and minor pieces for organ are published in three volumes:

Preludes and minor pieces for organ 1912-1939 (Collected preludes and minor pieces for organ vol. 1)

Preludes and minor pieces for organ 1940-1947 (Collected preludes and minor pieces for organ vol. 2)

Preludes and minor pieces for organ 1948-1952 (Collected preludes and minor pieces for organ vol. 3)

The preparation and publication of the collected edition of Rued Langgaard's preludes for organ have been made possible by financial support from the Velux Foundation and the Augustinus Foundation.

The Rued Langgaard Edition would like to express its great gratitude to the funds for this willing financial support.

Project funding from the Velux Foundation was administered by the research division of The Royal Library, Copenhagen.

Also thanks to the organist Lasse Toft Eriksen for playing through the works and his comments and to Ole Ugilt Jensen for editorial assistance.

The Rued Langgaard Edition

c/o Edition Wilhelm Hansen AS

Bornholmsgade 1A

1266 Copenhagen K

Denmark

www.musicsalesclassical.com/ewh

www.langgaard.dk

ISBN 978-87-598-3784-9 (vols. 1-3)

ISMN 979-0-66134-161-1 (vols. 1-3)

WH32813 (vols. 1-3)

Printed in Denmark 2017

REDAKTIONELLE BEMÆRKNINGER

Redaktionsgrundlag

Værkerne udgives i den form, komponisten senest er nået frem til. Udgaven respekterer således Langgaards rettelser og tilføjelser i kilderne og implementerer disse, for så vidt de giver et klart billede af komponistens intention.

De foreliggende kilder er beskrevet nedenfor under *Kilder og kritisk beretning*. Kildebeskrivelser og redaktionelle kommentarer præsenteres sammen værk for værk i udgavens orden og med reference til udgavens løbenumre **1-41**. Hovedkilden til hver enkelt komposition betegnes som **A** (af referencemæssige grunde også selv om der kun foreligger én kilde). Udgavens forhold til rettelser i denne hovedkilde og til varianter i andre kilder fremgår af kommentarer og noter i tilknytning til kildebeskrivelserne.

Redaktionelle retningslinjer

Udgivernes tilføjelser og rettelser er typografisk markeret i udgaven ved hjælp af skarpe parenteser; tilføjede buer er dog angivet med brudt streg og buændringer som en kombination af hel og brudt streg. Orienteringsfortegn i runde parenteser skyldes udgiverne. Redaktionelle kommentarer samt oplysninger om forhold, der ikke er typografisk markeret i udgaven, findes i noteapparatet nedenfor.

Udgiverne har kun i begrænset omfang søgt at komplettere og eliminere kildernes mangler og inkonsekvenser, f. eks. hvad angår frasering (buer), nodelængder, overbindinger og stemmeføring.

Der er normalt foretaget stiltiende komplettering for så vidt angår manglende triol- og sekstolangivelser samt fejlanbragte eller manglende nodepunkteringer. Manglende 'halve' bindebuer i forbindelse med system- eller sideskift tilføjes ligeledes stiltiende, såfremt der ikke er tvivl om komponistens intention. Samme praksis følges, hvis der mangler fermat i et eller to af systemerne. Manglende hel- og halvtaktspauser tilføjes i reglen stiltiende. Justering af uegalt placerede tempo- og foredragsbetegnelser samt dynamiske angivelser er i almindelighed foretaget uden videre. Endelig er overflødige gentagelser af fortegn i reglen udeladt uden nærmere dokumentation.

Det gælder for flere af kompositionerne i dette bind, at komponisten har foretaget ændringer i stemmeforløb eller akkorder i sætterne, således at tidligere gældende overbindinger bliver umotiverede, uden at de dog er fjernet eller annulleret af komponisten. Sådanne overflødige buer er stiltiende udeladt af udgaven.

Forkortelser: se s. 5.

EDITORIAL COMMENTS

Textual basis of the edition

The works are published in the latest form arrived at by the composer. The edition thus respects Langgaard's corrections and additions in the sources and implements them to the extent that they give a clear picture of the composer's intention.

The extant sources are described below under *Sources and critical commentary*. Descriptions of sources and editorial comments are presented together work by work in the order of the edition and with reference to the sequential numbering of the edition **1-41**. The principal source of each composition is labelled **A** (for reference purposes also in cases where only one source exists). The relationship between the edition, corrections made in the principal source and variants found in the other sources is reviewed in the comments and notes to the source descriptions.

Editorial guidelines

Material supplied or emended by the editors is identified typographically in the edition by means of square brackets; supplied slurs and ties are shown with a broken line and emended slurs and ties by a combination of unbroken and broken lines. Cautionary accidentals in round brackets have been supplied by the editors. Editorial comments and information about matters that are not typographically marked in the edition are to be found in the critical apparatus below.

The editors have only attempted to supplement and eliminate defects and inconsistencies in the sources to a limited extent, e.g. with regard to phrasing (slurs), note values, ties and voice leading.

Missing triplet and sextolet markings are normally supplied tacitly, as are wrongly placed or omitted dots. Missing 'half' ties in the context of a new stave or a new page are likewise supplied tacitly as long as there is no doubt about the composer's intention. The same practice is adopted if there is a missing fermata sign in one or two of the staves. Wanting rests of a whole or a half bar are as a rule supplied tacitly. Adjustment of unequally placed indications of tempo, expression and dynamics is usually undertaken without comment. Finally, superfluous repetitions of accidentals are as a rule suppressed without documentation.

It is a common feature for several of the compositions in this volume that the composer has made changes to the parts or the chords in the compositions so that previously added ties and slurs become unmotivated although they have not been removed or annulled by the composer. Such superfluous ties and slurs have been tacitly omitted from this edition.

Abbreviations: see p. 5.

KILDER OG KRITISK BERETNING

1 *Som Lynet er Kristi Genkomst* (BVN 341)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,1. Autograf. Renskrift med blæk (nogle få rettelser samt tilføjelser med blyant og farvestift).

Titel: “*Som Lynet er Kristi Genkomst.*” | *Matth. 24,27* | [... udraderet, ulæseligt] | *for Grand / Orgel / af / Rued Langgaard / Ribe 10 Marts, 27 April 1948.*

Dateret første nodeside foroven: *K[om]p. 10/3. Omkomp. 27/4 48 Kl. 4 Morgen* – dateret til slut: *27 April 1948. / Petrus Canisius-Dagen | Justus ut palma florébit!*

4 blade, 34 × 25,5 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: (titelside), [1], 2-5 (paginering ikke i RLs hånd), (2 blanke sider). Titelsiden er foroven og forneden forsynet med påklæbde nodepapirstykker, der skjuler påskrifter uden relation til værket med undtagelse af oplysningen: *Transmitteret fra Ribe Domkirke 3 Maj 1948 (Statsradiofonien)*. Papirtype: *HUG & CO. | 28 Liniq | Carpentier Papier No. 128, Système Siestrop, déposé.*

B. Tidlig renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,2. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og blyant.

Titel: “*Som Lynet er Kristi Genkomst*” | *Matth. 24,27* | [udraderet: *Orgel-Præludium ved 1000 Aars Bispejubilaet | i Ribe*] | *for | Grand Orgel / af / Rued Langgaard* | [tilføjelse med CLs håndskrift: *Skitser*]

Dateret første nodeside foroven: *10/3 48.* – dateret og signeret til slut: *10 Marts 1948. / Ribe | Rued Langgaard*

4 blade, 34 × 27 cm; 7 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titelside samt de 4 følgende sider (de 2 bageste blade rummer titelpåskrifter vedr. andre værker). Papirtype: blad 1 + 4: *W.H. Nr. 3. F.12* (12 systemer); blad 2 + 3: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,1a [blad 1] + RLS 132,13 [blad 2]. Autograf. Skitse med blæk; tilføjelser og rettelser med blyant.

Overskrift: *Præludium til 1000 Aars Bispejubilaet*

Dateret ved begyndelsen: *Komp. 10 Marts 48* – dateret til slut: *10 Marts 48. Form. 10½*
2 blade, 34 × 26,5 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes på 2 sider: RLS 91,1a blad 1r + RLS 132,13 blad 2r (RLS 91,1a rummer desuden påskrift vedr. bal-

SOURCES AND CRITICAL COMMENTARY

1 *As Lightning is Christ's Second Coming* (BVN 341)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,1. Autograph. Fair copy in ink (a few corrections and additions in pencil and crayon).

Title: “*As Lightning is Christ's Second Coming.*” | *Matthew 24:27* | [... erased, illegible] | *for grand / organ / by / Rued Langgaard / Ribe 10 March, 27 April 1948.*

Dated at the top of the first page of music: *C[om]p. 10/3. Recomp. 27/4 48 at 4 in the morning* – dated at end: *27 April 1948. / Petrus Canisius Day | Justus ut palma florébit!*

4 leaves, 34 × 25.5 cm; 6 pages of writing, paginated: (title page), [1], 2-5 (the pagination is not in RL's hand), (2 blank pages). The title page has been provided with pieces of music paper, which have been pasted on at the top and bottom to hide annotations without relation to the work, except for the following information: *Transmitted from Ribe Cathedral 3 May 1948 (The State Radio)*. Paper type: *HUG & CO. | 28 Liniq | Carpentier Papier No. 128, Système Siestrop, déposé.*

B. Early fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,2. Autograph. Fair copy in ink; corrections in ink and pencil.

Title: “*As Lightning is Christ's Second Coming*” | *Matthew 24:27* | [erased: *Organ Prelude for the millenary of the bishopric | in Ribe*] | *for | grand organ / by / Rued Langgaard* | [addition in CL's handwriting: *Sketches*]

Dated at the top of the first page of music: *10/3 48.* – dated and signed at end: *10 March 1948. / Ribe | Rued Langgaard*

4 leaves, 34 × 27 cm; 7 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises the title page and the following 4 pages (the 2 final leaves contain title annotations referring to other works).

Paper type: fol. 1 + 4: *W.H. No. 3. F.12* (12 staves); fol. 2 + 3: 12 staves without manufacturer's name.

C. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,1a [fol. 1] + RLS 132,13 [fol. 2]. Autograph. Sketch in ink; additions and corrections in pencil.

Heading: *Prelude for the Millenary of the Bishopric*

Dated at the beginning: *Comp. 10 March 48* – dated at end: *10 March 48. Morning 10½*

letten *Blomsterfesten i Ribe*, jfr. BVN 319 note; RLS 132,13 blad 2 indeholder skitser til *Ungdom, 6 norske Sange* BVN 340, dateret 9. og 10.3.1948).
Papirtype: *Beethoven Papier Nr. 37 (24 Linien) | 1942.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Den rettede førsteverskrift **B** og skitsen **C** er konsulteret i tilfælde, hvor notationen er uklar i **A**.

Takt	Stemme	Kommentar
11	hh	understemme, node 3: punktering tilføjet uden typografisk angivelse; noden er i A noteret som fjerdedel ligesom overstemmen; det fremgår dog af B , at tonen (c ²) skal klinge sammen med overstemmens sidste tone, d ²
21	vh	sidste akkord: # for g ¹ findes i C
43	vh	øverste node: her ville man forvente ces ¹ /h, men både A og B har ♯c ¹
44	ped	node 2: marcatissimo findes i B
75	vh	andet taktslag: i B er akkorden forsynet med # for c, a og c ¹
	hh	tredje taktslag, første akkord: tonerne c ² og fis ² ændret fra sekstendedele til fjerdedele i analogi med t. 77 og i overensst. med B

2 Store Bededag (BVN 347)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,3. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Overskrift: *Store Bededag 1948.*

Dateret og signeret til slut: *15 April Ribe | RLan--*

1 blad, 35 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Præludiet omfatter 1 side (verso rummer påskrift vedr. andet værk).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Slutningen forsynet med underlagt tekst "Nu bede vi den Helligaand" (melodicitat).

Notationen med blæk er efterfølgende suppleret, korrigeret og præciseret med blyant. 3 takter efter t. 39 er overstreget.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. En renskrift kendes ikke. Trods den skitse- eller kladdeprægede nedskrift er det muligt at læse satsen i dens endelige form med rimelig sikkerhed. I kilden er kompositionen noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet

2 leaves, 34 × 26.5 cm; 4 unnumbered pages of writing. The sketch is found on 2 pages: RLS 91,1a fol. 1r + RLS 132,13 fol. 2r (RLS 91,1a also contains an annotation relating to the ballet *The Flower Festival in Ribe*, cf. BVN 319 note; RLS 132,13 fol. 2 contains sketches for *Youth, 6 Norwegian Songs* BVN 340, dated 9 and 10 March 1948).
Paper type: *Beethoven Papier Nr. 37 (24 Linien) | 1942.*

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The corrected fair copy **B** and the sketch **C** have been consulted in cases where the notation is unclear in **A**.

Bar	Part	Comment
11	rh	lower part, note 3: dot supplied without typographical indication; in A , the note is notated as a crochet like the top part; yet, it appears from B that the note (c ²) should sound together with the last note of the top part, d ²
21	lh	last chord: # before g ¹ is found in C
43	lh	top note: here you would expect c ^{b1} /b, but both A and B has ♯c ¹
44	ped	note 2: marcatissimo is found in B
75	lh	second beat: in B , the chord is supplied with # before c, a and c ¹
	rh	third beat, first chord: the notes c ² and fis ² emended from semiquavers to crochets by analogy with b. 77 and in agreement with B

2 General Prayer Day (BVN 347)

A. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,3. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Heading: *General Prayer Day 1948.*

Dated and signed at end: *15 April Ribe | RLan--*

1 leaf, 35 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The prelude comprises 1 page (verso contains an annotation referring to another work).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

The ending is provided with an underlying text "Nu bede vi den Helligaand" ('We now implore the Holy Ghost') (quotation of the melody).

The notation in ink has subsequently been supplied, corrected and clarified in pencil. 3 bars after b. 39 are crossed over.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. A fair copy is not known. In spite of the draft-like notation, it is possible to read the score in its final form with reasonable certainty.

i det nederste system med helnode eller nedadvendte nodehalse, men ikke ganske entydigt. Angivelsen *Ped* findes i t. 46, 48 og 52. Udgiverne tolker den underste stemme i t. 6-10 og t. 40-45 som pedal. – Da *Store Bededag* [II] (BVN 348) ikke har kunnet udgives på grund af kildens beskaffenhed, er nærværende prælude, der i BVN betegnes *Store Bededag* [I], udgivet uden det præciserende romertal i titlen.

Takt	Stemme	Kommentar
51	hh	overstemme, node 1: helnode ændret til halvnode uden typografisk markering (nodehalsen mangler i A)

3 *Præludium Fis-dur* (BVN 349)

A. Afskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,6 [blad 1]. Afskrift med blæk udført af CL.

Overskrift: *Præludium*.

Dateret til slut: 24 April 1948 Ribe. Afskriftens tilblivelsestidspunkt er ikke oplyst.

2 blade, 27 × 34 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Præludiet omfatter 1 side (blad 1r) (de 2 blade rummer desuden harmoniseringer af salmemelodier mv. i afskrift signeret *Constance Rued Langgaard*).

Papirtype: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. En kilde i autograf kendes ikke. Præludiet blev med enkelte ændringer inkorporeret i *In domum Domini* [I]. Manuskriptet til dette værk (4 kilde A, se nedenfor) har ikke været CLs forlæg og betragtes derfor ikke som kilde til præludiet i dets selvstændige form. Gentagelsestegnene i CLs afskrift i t. 8 og t. 24 er fejlagtigt rettet mod højre i stedet for mod venstre; angivelserne er korrigeret i overensstemmelse med *In domum Domini* [I], kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
3	hh	bue akkord 1-2 over systemet udeladt, da der i forvejen er bue fra akkord 1 til t. 4 akkord 1
4	ped	node 1: punktering og pause tilføjet redaktionelt i analogi med t. 2 (A har halvnode og ingen pause)

In the source, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest part with semibreves or downward-pointing stems, but not quite unambiguously. The designation *Ped* is found in bb. 46, 48 and 52. The editors interpret the lower part in bb. 6-10 and bb. 40-45 as the pedal part. – Since it has not been possible to publish *General Prayer Day* [II] (BVN 348) because of the character of the source, the present prelude which is designated *General Prayer Day* [I] in BVN, is published without the clarifying Roman numeral in the title.

Bar	Part	Comment
51	rh	top part, note 1: semibreve is emended to minim without typographical indication (the stem is wanting in A)

3 *Prelude F sharp major* (BVN 349)

A. Transcript

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,6 [fol. 1]. Transcript in ink made by CL.

Heading: *Prelude*.

Dated at end: 24 April 1948 Ribe. The time of the genesis of the transcript is not indicated.

2 leaves, 27 × 34 cm; 4 unnumbered pages of writing. The prelude comprises 1 page (fol. 1r) (the 2 leaves also contain harmonizations of hymn tunes etc. copied by and signed *Constance Rued Langgaard*).

Paper type: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. An autograph source is not known. With a few alterations, the prelude was incorporated into *In domum Domini* [I]. The manuscript for this work (4 source A, see below) has not been CL's exemplar and is therefore not regarded as a source for the prelude as an independent work. The repetition signs in CL's transcript in b. 8 and b. 24 are erroneously pointing to the right instead of to the left; the markings have been emended in accordance with *In domum Domini* [I], source A.

Bar	Part	Comment
3	rh	slur chord 1-2 above the staff suppressed because there is already a slur from chord 1 to b. 4 chord 1
4	ped	note 1: dot and rest supplied editorially in agreement with b. 2 (A has a minim and no rest)

4 *In domum Domini* [I] (BVN 350)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,54. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk, blyant og farvestift.

Titel: *In domum domini*. | *Orgel-Præludium ved 1000 Aars Bispejubilæet i Ribe Domkirke* | 25 Maj 1948. | *Komp. Juli 1947 i Arild*. | *Omkom. 24 April 1948 i Ribe*.

Dateret og signeret til slut: *Ribe 25/4 48. Kl. 6 1/4 Morgen. Rued Langgaard*
2 blade, 34,5 × 27 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider (blad 2v blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 8. Folio 22* (22 systemer).

3 takter efter t. 4 er overstreget (gentagelse af motivet t. 1-3). Efter orgelsatsen er der i kilden anført et signal på 2 takter for trompet(er) og basun(er) betegnet *Tusind Aar!* Signalet er identisk med de tre første toner af RLs melodi til salmen “Tusind år stod Kristi kirke” (BVN 345), som også findes i orgelpræludiet t. 65-66 og 89-90. Der foreligger en separat stemme for cornet/trompet med dette signal (som *Spilles 2 Gange*), og som her er betegnet *Tusindaarssignalet! Ved Tusindaarsfesten i Ribe* (RLS 122,85). Signalet skulle øjensynlig lyde i slutningen af præludiet (efter t. 88), for en eventuel gentagelse af t. 65-88 og for præludiets sluttakter (t. 89-90), men ganske klart er det ikke. Efter trompetsignalet anfører RL i **A**: *herefter Salme 326 Tusind Aar stod Kristi Kirke (Min Melodi) 2 Vers, efter første Vers igen Trompet og Basun*. Salmen blev fremført af domkirkens kor ved festgudstjenesten.

B. Renskrift 1947 (Fest-Postludium)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,53 [blad 1-3]. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser, herunder registreringsangivelser, med blæk og blyant.

Titel: *Fest-Postludium | Præludium ved | 1000 Aars Bispejubilæet 1948 | i Ribe Domkirke. | for | Orgel | af | Rued Langgaard [...]*

Dateret på titelsiden forneden: *Komp. Arild 10 Juli 47 og 20 Juli 47 Ordrup*.

Dateret til slut: *20 Juli 47 Ordrup Banevej 1*.

3 blade, 27,5 × 17,5 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-4, [5]. Et blad indeholdende skitsen kilde **C** er klæbet på blad 3v og udgør således et fjerde blad i **B**.

Papirtype: *NMS. 2208 | 12-SYSTEM* – på titelsiden noterer RL at han har købt papiret i Helsingborg.

B indeholder en førsteversion, som i 1948 blev revideret og udvidet under titlen *In domum Domini* [I] og i 1949 blev forkortet og forsynet med titlen *Fantasi (til Ribe Domkirke eller Marmorkirken)* (BVN 333; publiceret i *Samlede præludier*, bd. 2 som nr. 39).

4 *In domum Domini* [I] (BVN 350)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 90,54. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in ink, pencil and crayon.

Title: *In domum domini*. | *Organ-Prelude at the millenary of the bishopric in Ribe Cathedral* | 25 May 1948. | *Comp. July 1947 in Arild*. | *Recomp. 24 April 1948 in Ribe*.

Dated and signed at end: *Ribe 25/4 48. At 6.15 in the morning. Rued Langgaard*
2 leaves, 34.5 × 27 cm; 3 unnumbered pages of writing (fol. 2v blank).

Paper type: *W.H. Nr. 8. Folio 22* (22 staves).

3 bars after b. 4 are crossed out (repetition of the motif bb. 1-3). In the source, after the organ part there is a 2 bar signal for trumpet(s) and trombone(s) marked *A Thousand Years!* The signal is identical with the first three notes of RL's melody for the hymn 'The Church, that ancient House, will stand' (BVN 345) which is also found in the organ prelude bb. 65-66 and 89-90. There is a separate part for cornet/trumpet of this signal (which is *To be played twice*), and which is here labelled *The Millenary signal! At the millenary celebration in Ribe* (RLS 122,85). The signal should apparently sound in the ending of the prelude (after b. 88), before a possible repetition of bb. 65-88 and before the final bars of the prelude (bb. 89-90), but it is not quite clear. After the trumpet signal RL states in **A**: *after this, Hymn 326 Tusind Aar stod Kristi Kirke (my melody) 2 verses, after the first verse, trumpet and trombone again*. The hymn was performed by the cathedral choir at the festival service.

B. Fair copy 1947 (Festival Postlude)

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 90,53 [fols. 1-3]. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions, including registration specifications, in ink and pencil.

Title: *Festival Postlude | Prelude at the | millenary of the bishopric 1948 | in Ribe Cathedral. | for | organ | by | Rued Langgaard [...]*

Dated at the bottom of the title page: *Komp. Arild 10 July 47 and 20 July 47 Ordrup*.

Dated at end: *20 July 47 Ordrup Banevej 1*.

3 leaves, 27.5 × 17.5 cm; 6 pages of writing, paginated: (title), [1], 2-4, [5]. A leaf including the sketch source **C** is pasted on fol. 3v and thus constitutes a fourth leaf of **B**.

Paper type: *NMS. 2208 | 12-SYSTEM* – on the title page RL has noted that he bought the paper in Helsingborg.

B contains a first version which in 1948 was revised and expanded under the title *In domum Domini* [I] and in 1949 was abbreviated and provided with the title *Fantasy (for Ribe Cathedral or the Marble Church)* (BVN 333; published in *Collected preludes*, vol. 2 as no. 39).

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,53 [blad 4]. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Arild 10/7 47 (Bispejubilæet)*

1 blad, 18 × 13 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Bladet er klæbet på kilde **B**'s sidste side og udgør således denne kildes blad 4.

Papirtype: linjeret brevpapir med RLs håndtegnede nodelinjer.

Skitse til versionen i kilde **B**.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Versionen i kilde **B** er konsulteret i tilfælde, hvor notationen er uklar i **A**. Præludiet publiceres uden messingblæsesignalet.

Takt	Stemme	Kommentar
8	vh	punktering af c ¹ (overstemmen) og pause efter c (understemmen) tilføjet i overensst. med B ; i A er stemmerne ufuldstændige, idet begge noder er noteret som halvnoder (også i t. 24)

5 *In domum Domini* [II] (BVN 352)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,7. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og farvestift.

Titel: *In Domum Domini. | Ved det tusindaarige Bispejubilæum. | [udraderet: Version II.] | [med CLs håndskrift: Rued Langgaard | Komp. 1948] | [...]*

Dateret første nodeside foroven: Kl. 4 3/4 17/5 48. Komp. 16/5, Kl. 4 Pinsemorgen 1948. [tilføjet: *Sommertid*] – signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | Anden Pinsedagmorgen kl. 6 3/4. | 16/5 1948.*

4 blade, 34,5 × 26 cm; 7 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-3, [4], 5, (side med ændringer til et andet værk), (blad 4v blank).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

På s. 2 foroven har RL skrevet *Hold Øje med Biskoppen*.

På s. [4] er anført et spring (fra t. 49 sidste fjerdedel til t. 57 sidste fjerdedel).

Satsen har to alternative slutninger (begge anført s. 5):

1) Fis-dur akkord i t. 63-64 efterfulgt af et spring (angivet med × og toneartskift til 6#) til *In domum Domini* [I] t. 65; følges dette spring vil slutningen af *In domum Domini* [I] også danne slutning på *In domum Domini* [II]. En påskrift: *Her maaske forinden Vor Gud han er og Den yndigste Rose o.s.v.* antyder dog, at RL i stedet for at springe til t. 65 har forestillet sig et spring til t. 52/53 i *In domum Domini* [I], hvor disse melodier citeres

C. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 90,53 [fol. 4]. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *Arild 10/7 47 (The jubilee of the bishopric)*

1 leaf, 18 × 13 cm; 2 unnumbered pages of writing. The leaf is pasted on to the last page of source **B** and as such constitutes fol. 4 of this source.

Paper type: ruled leaf of paper with RL's handwritten note lines.

Sketch for the version in source **B**.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The version in source **B** has been consulted in cases where the notation is unclear in **A**. The prelude is published without the brass signal.

Bar	Part	Comment
8	lh	dotted c ¹ (top part) and rest after c (lower part) supplied in agreement with B ; in A the parts are incomplete as both notes are notated as minims (also in b. 24)

5 *In domum Domini* [II] (BVN 352)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,7. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and crayon.

Title: *In Domum Domini. | At the Bishopric Millenary. | [erased: Version II.] | [in CL's handwriting: Rued Langgaard | Comp. 1948] | [...]*

Dated on the first page of music at the top: *At 4.45 17/5 48. Comp. 16/5, at 4 Whitsun Morning 1948.* [added: *Sommertime*] – signed and dated at end: *Rued Langgaard | Whitsun Monday morning at 6.45. | 16/5 1948.*

4 leaves, 34.5 × 26 cm; 7 pages of writing, paginated: (title), [1], 2-3, [4], 5, (page with corrections for another work), (fol. 4v blank).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

At the top of p. 2, RL has written *Keep an eye on the bishop*.

On p. [4] a leap is marked (from b. 49 last crochet to b. 57 last crochet).

The music has two alternative endings (both of them shown on p. 5):

1) F# major chord in bb. 63-64 followed by a leap (marked with × and change of key to 6#) to *In domum Domini* [I] b. 65; if this leap is followed, the conclusion of *In domum Domini* [I] will also form the conclusion of *In domum Domini* [II]. However, the annotation *At this point perhaps first A Safe Stronghold and The Fairest of Roses etc.* suggests that instead of leaping to b. 65, RL imagined a leap to bb. 52/53 in *In domum Domini* [I], where these melodies are quoted

2) en kort afslutning på 3 takter efter t. 62, betegnet *Ossia* (fis-mol-akkord i t. 63-64, As-dur i t. 65).

Indhold i øvrigt i kilden:

Titelsiden rummer fornedet 3 overstregede takter for orgel betegnet *Ind. til* [udradet: *Version I*] (= *In domum Domini* [I]). Disse takter er ikke blevet anvendt.

Siden efter s. 5 rummer to passager for orgel i renskrift med blæk, dels 10 takter betegnet *Gdur*, dels 13 takter betegnet *Koda* og med slutdateringen 1/12 49. 4 *Morgen efter Nattesøvnen*. Disse passager vedrører ikke *In domum Domini* [II], men er ændringer til *In domum Domini* [I] (kilde A) med henblik på en ny version af dette værk, en version som fik titlen *Fantasi (til Ribe Domkirke eller Marmorkirken)* (BVN 333; publiceret i *Samlede preludier og mindre orgelstykker*, bd. 2).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,8. Autograf. Skitse med blæk (få rettelser med blyant).

Titel: *Pinse 1948*.

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard 16/5 48 Pinsemorgen Kl. 5 3/4*.

2 blade, 26 × 35 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter titelside + 2 nodesider (blad 2v rummer titelside vedr. andet værk).

Papirtype: 9 systemer (grupperet 3 × 3 med henblik på notation af solostemme med akkompagnement) uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Udgiverne har valgt at præsentere compositionen med dens selvstændige *ossia*-slutning i As-dur. Slutningen med spring til *In domum Domini* [I] t. 65 kan udføres i henhold til beskrivelsen ovenfor. Et spring, som RL foreslår, fra t. 49 (tredje taktslag) til t. 57 (tredje taktslag) forekommer umotiveret og er ikke respekteret i udgaven.

Takt	Stemme	Kommentar
1	hh	RL har med blyant tilføjet en oktavering i hh af vh node 2-4 og samtidig tilføjet en fermat over akkorden i hh; denne ændring (og en tilsvarende oktavering i hh t. 15) er ikke implementeret i udgaven, da det ikke er entydigt, hvordan fermaten skal forstås i forhold til vh og ped:

2) a brief 3 bar conclusion after b. 62, marked *Ossia* (F# minor chord in bb. 63-64, A, major in b. 65).

Other contents of the source:

The title page contains at the bottom 3 cancelled bars for organ designated *Introd. to* [erased: *Version I*] (= *In domum Domini* [I]). These bars have not been used.

The page after p. 5 contains a fair copy in ink of two passages for organ, first 10 bars designated *Gmajor*, and then 13 bars marked *Coda* and with the final date 1/12 49. 4 *in the morning after the night's sleep*. The passages are not related to *In domum Domini* [II] but are alterations for *In domum Domini* [I] (source A), meant for a new version of this work, a version which was titled *Fantasy (for Ribe Cathedral or The Marble Church)* (BVN 333; published in *Collected preludes and minor pieces for organ*, vol. 2).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,8. Autograph. Sketch in ink (a few corrections in pencil).

Title: *Whitsun 1948*.

Signed and dated at end: *Rued Langgaard 16/5 48 Whitsun morning at 5.45*.

2 leaves, 26 × 35 cm; 4 unnumbered pages of writing. The sketch comprises a title page + 2 note leaves (fol. 2v contains a title page referring to another work).

Paper type: 9 staves (grouped 3 × 3 and meant for the notation of solo voice with accompaniment) without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The editors have chosen to present the composition with the *ossia* conclusion in A, major, unique to this version. The conclusion with a leap to *In domum Domini* [I] b. 65 can be performed by following the description above. A skip which RL suggests, from b. 49 (third beat) to b. 57 (third beat), seems unmotivated and has not been respected in the edition.

Bar	Part	Comment
1	rh	In pencil, RL has added an octave doubling in rh of the lh notes 2-4 and at the same time added a fermata over the chord in rh; this alteration (and a similar octave doubling in rh b. 15) has not been implemented in the edition as it is not clear how the fermata should be understood in relation to lh and ped:

- 4 hh med blyant er der indføjet en alternativ slutning af takten, hvorved f¹ og a¹ anslås samtidig på taktens sidste ottendedel; den oprindelige version, som ikke er annulleret af RL, er fulgt i udgaven
- 15 hh oktavering af vh's node 1-5 er tilføjet med blyant af RL, men ikke respekteret i udgaven (jfr. note til t. 1 ovenfor):

- 47-50 ped ottendedelene har både marc. og marcatissimo; sidstnævnte er de senest tilføjede

- 4 rh an alternative ending to the bar has been inserted in pencil, by which f¹ and a¹ are struck simultaneously on the final quaver of the bar; the original version which is not annulled by RL, is followed in the edition
- 15 rh octave doubling of lh's notes 1-5 has been added in pencil by RL, but not respected in the edition (cf. note to b. 1 above)

- 47-50 ped the quavers have marc. as well as marcatissimo; the latter have been added most recently

6 Præludium til Landemodegudstjenesten (BVN 353)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,8a. Autograf. Renskrift med blæk.

Titel: [...] / *Præludium til Landemodegudstjenesten.* / [...]

Udateret [juni? 1948]

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (verso med titel mv., recto med noder).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Øverst på titelsiden: [...] *Til Himlene rækker* (harmonisering af J.P.E. Hartmanns melodi, BVN UB16); fornedet påskrift: *Kære Frk [Gerda] Hjardan, Da jeg rejser Onsdagmorgen 30 Juni tidlig bliver De jo nødt til at spille ved Landemode Kl. 10 samme Dag og indlede med dette Præludium, som jeg beder Dem lære inden De kommer til Ribe. Rued Langgaard*

På nodesiden fornedet: *Repeteres til alle er paa Plads.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

6 Prelude for the Diocesan Conference Service (BVN 353)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,8a. Autograph. Fair copy in ink.

Title: [...] / *Prelude for the Diocesan Conference Service.* / [...]

Undated [June? 1948]

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing (verso with title etc., recto with notes).

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

At the top of the title page: [...] *As Wide as the Skies* (harmonization of J.P.E. Hartmann's melody, BVN UB16); at the bottom the annotation: *Dear Miss [Gerda] Hjardan, Since I am leaving early in the morning on Wednesday the 30th of June, you will have to play at the Diocesan Conference Service at 10 o'clock on that day and begin with this prelude which I request that you learn before you come to Ribe. Rued Langgaard*

On the page of music at the bottom: *To be repeated until all are seated.*

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

7 Højmessepræludium (BVN 360)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,10. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Højmessepræludium i Ribe Domkirke hver Søndag*

Signeret og dateret til slut: *Langgaard 14/9 48*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 1 beskrevet side (verso blank).

Papirtype: 8 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven blyantstilføjelse: *1 Novbr. Radio*

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,4. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *14/9 48*.

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer stærkt rettet renskrift af *Store Bededag* [II] BVN 348, dateret 22.4.1948 (dette præludium har ikke kunnet publiceres pga. kildens karakter).

Papirtype: *W.H. Nr. 8. Folio 22* (22 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** (i et par tilfælde har uklarheder kunnet verificeres ved hjælp af kilde **B**). I **A** er kompositionen noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system, dels med betegnelsen 32 [*foot*] (t. 1, 8, 12, 18, 27, 30, 35, 38, 40), dels med angivelsen *Ped* i t. 34 og endelig med nedadvendt nodehalse, der af udgiverne er tolket som pedalstemme i takterne 10-11, 14, 20, 44-47 og 50. I t. 37 er tonen e dubleret af udgiverne i ped, i t. 45 er tonen g dubleret i ped (i begge tilfælde er tonen overbundet i vh til næste takt, mens understemme/ped skifter tone).

Takt	Stemme	Kommentar
11	hh	understemmen, node 1: tonen læses som e ¹ i overensst. med B (i A er den, utvivlsomt fejlagtigt, noteret som f ¹ med overbinding fra t. 10)
57	vh	mellemstemme, node 1: manglende nodehals tilføjet (uden typografisk angivelse)
59	vh	akkorden tilsyneladende noteret med et fejlagtigt A (a-mol-akkord), som udgiverne har ændret til G (C-dur)

7 Sunday Service Prelude (BVN 360)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,10. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil.

Heading: *Sunday Service Prelude at Ribe Cathedral every Sunday*

Signed and dated at end: *Langgaard 14/9 48*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 1 page of writing (verso blank).

Paper type: 8 staves without manufacturer's name.

Added in pencil at the top: *1 Novbr. Radio*

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,4. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dated at end: *14/9 48*.

1 leaf, 34 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains a heavily corrected fair copy of *General Prayer Day* [II] BVN 348, dated 22 Apr. 1948 (it has not been possible to publish this prelude because of the character of the source).

Paper type: *W.H. Nr. 8. Folio 22* (22 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source **A** (in a couple of instances ambiguities have been verified by consulting source **B**). In **A** the composition is notated on 2 staves; the pedal part is given in the lowest staff, partly with the marking 32 [*foot*] (bb. 1, 8, 12, 18, 27, 30, 35, 38, 40), and partly with the marking *Ped* in b. 34 and finally with downward-pointing stems which the editors have interpreted to be the pedal part in the bars 10-11, 14, 20, 44-47 and 50. In b. 37, the note e has been doubled by the editors in ped, in b. 45 the note g is doubled in ped (in both cases the note is tied to the next bar in lh, while the lower part/ped changes to a different note).

Bar	Part	Comment
11	rh	lower part, note 1: the note is interpreted as e ¹ in agreement with B (in A , it is, no doubt erroneously, notated as f ¹ with a tie from b. 10)
57	lh	middle part, note 1: missing stem supplied (without typographical indication)
59	lh	the chord seems to be notated with an erroneous A (a minor chord) which the editors have emended to G (C major)

8 *Praeludium A-dur* [I] (BVN 364)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,13. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk, blyant og farvestift.

Titel (i CLs håndskrift): *Orgel | Rued Langgaard | Komp. 17/10 1948*

Dateret ved begyndelsen: *Komp. 6 3/4 Morgen 17/10 48* – og til slut: *17/10 1948*.

2 blade, 34,5 × 27 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 2 nodesider (blad 2v blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 3. F. 12* (12 systemer).

Takterne 23-31 er stærkt rettet, men renskrevet igen på nodeside 2 forned.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,14. Autograf. Skitse med blæk; enkelte tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Orgel*

Dateret til slut: *17/10 48. 6.3/4. Morgen*

1 blad, 26 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 8 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Pedalstemmen er noteret på et selvstændigt system t. 1-8 (ved t. 1: 32 [*fo*d] *Bassun*), derefter i nederste system med nedadvendte nodehalse og angivelse af pauser. I t. 22 desuden angivet 32 [*fo*d], i t. 29 *Pedal*. I t. 12-13 er ikke anført pauser gældende for pedalstemmen, men udgiverne opfatter understemmen i vh som hørende til manualet.

Takt	Stemme	Kommentar
8	vh	understemme, node 2: tonen tolkes som e (men ligner et dis med overbinding) og buen dis-e opfattes dermed som frase-ringsbue (der var opr. noteret e i stemmen som i hh og ped)

9 *Pinsemorgen* (BVN 370)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,46 [blad 1]. Autograf. Renskrift med blæk med omfattende rettelser, især i t. 11-13, med blæk, blyant og farvestift.

Overskrift: *Pinsemorgen* [opr. *Pinse*] – fornedet betegnet *Pinsepræludium*

8 *Prelude A major* [I] (BVN 364)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,13. Autograph. Fair copy in ink; corrections in ink, pencil and crayon.

Title (in CL's handwriting): *Organ | Rued Langgaard | Comp. 17/10 1948*

Dated at the beginning: *Comp. 6.45 in the morning 17/10 48* – and at end: *17/10 1948*.

2 leaves, 34.5 × 27 cm; 3 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 2 pages of music (fol. 2v blank).

Paper type: *W.H. Nr. 3. F. 12* (12 staves).

The bars 23-31 are heavily corrected, but fair copied once more at the bottom of the second page of music.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,14. Autograph. Sketch in ink; a few additions in pencil.

Heading: *Organ*

Dated at end: *17/10 48. 6.45. Morning*

1 leaf, 26 × 17.5 cm; 2 unnumbered pages of writing.

Paper type: 8 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The pedal part is notated on an independent staff bb. 1-8 (at b. 1: 32 [*foot*] *Trombone*), subsequently in the lowest staff with downward-pointing stems and marking of rests. Furthermore, in b. 22 there is the marking 32 [*foot*], in b. 29 *Pedal*. In bb. 12-13 rests for the pedal part are not given, but the editors understand the lower part in lh as belonging to the manual.

Bar	Part	Comment
8	lh	lower part, note 2: the note is interpreted as e (but looks like a d# with a tie) and the 'tie' d#-e is therefore understood as a slur (originally, e was notated in the part as in rh and ped)

9 *Whitsun Morning* (BVN 370)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,46 [fol. 1]. Autograph. Fair copy in ink with extensive corrections, especially in bb. 11-13, in ink, pencil and crayon.

Heading: *Whitsun Morning* [originally *Whitsun*] – at the bottom designated *Whitsun Prelude*

Dateret og signeret til slut: *Første Juledag 25 Dec. 1948 Ribe. Rued Langgaard*

1 blad, 26 × 33,5 cm (lidt beskåret); 2 beskrevne sider. Renskriften omfatter 1 side; bladet blev efterfølgende genbrugt, idet RL klæbde det på forsiden af manuskriptet til *Pintse* (= 28 nedenfor) med den oprindeligt blanke bagside udad, idet han samtidig forsynede denne med titelpåskrift og 4 indledningstakter til *Pintse*. *Pinsemorgen* blev derved skjult mellem to sammenklæbte blade, men er atter blevet synlig efter at bladet er gået løs (det udgør nu blad 1 af RLS 91,46; *Pinsemorgen* findes verso).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

I t. 1 angives *Klokker*. Takt 9-12 med underlagt tekst “Kom, Gud Helligaand, kom brat, gennembryd den mørke Nat” (melodicitat).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 85,18 [blad 6r]. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *Jul 25/12 48 Ribe*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (recto); på samme side findes også slutningen af sats III af *Le Béguinage* (BVN 369) i (kasseret) renskrift dateret 18.3. og 17.12.1948 (verso rummer titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitsen omfatter t. 1-2 + 9-13 efterfulgt af 5 tomme takter.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er entydigt angivet i nederste system i t. 1-11 og 14-20 (i t. 8 med specifikationen 32 [foot]). I t. 12 anføres *Ped* med reference til den underste stemme i t. 12-13.

Takt	Stemme	Kommentar
13	hh	underste stemme, note 2: overflødig ♯ for h udeladt

Dated and signed at end: *Christmas Day 25 Dec. 1948 Ribe. Rued Langgaard*

1 leaf, 26 × 33.5 cm (slightly cropped); 2 pages of writing. The fair copy comprises 1 page; the leaf was subsequently reused, as RL pasted it on the cover of the manuscript for *Whitsun* (= 28 below) with the originally blank reverse turning outwards, and at the same time a title annotation and the 4 opening bars of *Whitsun* was added by RL. Thus, *Whitsun Morning* was hidden between two leaves which were pasted together, but it has become visible again after the leaf has come unstuck (it now makes up fol. 1 of RLS 91,46; *Pinsemorgen* is found on the verso).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

In b. 1 the annotation *Bells*. Bars 9-12 with the underlaid text “Come Holy Spirit, speed thy flight, break though the darkness of the night” (quotation of the melody).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 85,18 [fol. 6r]. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dated at end: *Christmas 25/12 48 Ribe*

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (recto); on the same page the ending of movement III of *Le Béguinage* (BVN 369) can be found in (discarded) fair copy dated 18 Mar. and 17 Dec. 1948 (verso contains a title annotation for a different work).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

The sketch comprises bb. 1-2 + 9-13 followed by 5 empty bars.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. In this source, however, the composition is notated in 2 staves; the pedal part is given clearly in the lower part in bb. 1-11 and 14-20 (in b. 8 with the specification 32 [foot]). In b. 12 *Ped* is specified with reference to the lower part in bb. 12-13.

Bar	Part	Commentary
13	rh	the lower part, note 2: superfluous ♯ before b suppressed

10 *Øde Gader* (BVN 373)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,20. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med blyant).

Titel: [... motto] / *Øde Gader* / for / Orgel / af / Rued Langgård / 3 Morgen og 6 Morgen! / 28 januar 1949

Overskrift første nodeside (overstreget): II. [betydning uvis]

Dateret første nodeside foroven: 3 *Morgen* 28/1 49 – dateret og signeret til slut: 6 *Morgen*. (...[et par udraderede, ulæselige ord]) / 28/1 49. / Rued Langgård / [tilføjet med blyant:] (komponeret uden Kladde.)

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Motto på titelsiden foroven: *I de døde gader / hvor kun med lange mellemrum / blaffer en Gadelygte / hvis triste Stemning / forhøjes ved Træernes / graadige Sukken. / Det døde Brügge / Rodenbach.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
17-28	hh, vh, ped	en række overflødige opløsningstegn er udeladt
104	vh	underste tone: ♭ for h rettet til ♭ (kromatisk bevægelse)
137-140	hh	RL angiver 4 bindebuer til 5 toner; den manglende bue er tilføjet uden typografisk markering

11 *Ved Bispeafgang* (Fuga over "Den signede Dag") (BVN 374)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,21. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med farvestift og blyant.

Titel: [...] / [overstreget: *Il giudizio finale*] / *Ved Bispeafgang* / Ribe Domkirke. 30 Januar 1949. / Orgel / [med CLs håndskrift: komp 1949 / Rued Langgaard]

Overskrift (første nodeside): *Fuga over "Den signede Dag". Ribe Domkirke. Biskop Dr. Scharlings Fratreden. 30 Jan. 49.*

Dateret og signeret til slut: 29/1 49. / Rued Langgård / Ribe.

2 blade, 27 × 34 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter titel + 2 nodesider (blad 2v indeholder skitse dateret 9 Juni 1949 = 19 kilde B)

Papirtype: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 systemer).

Ændringer med blyant findes i t. 10, 11, 15-17, 26, 27, 39, 40, 60, 77-79.

10 *Deserted Streets* (BVN 373)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,20. Autograph. Fair copy in ink (a few additions in pencil).

Title: [... motto] / *Deserted Streets* / for / organ / by / Rued Langgård / at 3 in the morning and 6 in the morning! / 28 January 1949

Heading on the first page of music (crossed out): II. [the meaning is uncertain]

Dated at the top of the first page of music: 3 *in the morning* 28/1 49 – dated and signed at end: 6 *in the morning*. (...[a couple of erased, illegible words]) / 28/1 49. / Rued Langgård / [added in pencil:] (composed without a draft.)

2 leaves, 34.5 × 26 cm; 4 unnumbered pages of writing.

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

Motto at the top of the title page: *In the dead streets / where a street lamp only flutters / at long intervals / whose mournful atmosphere / is intensified by the tearful sighing of the trees. / The dead Bruges / Rodenbach.*

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

Bar	Part	Comment
17-28	rh, lh, ped	a number of superfluous natural signs have been suppressed
104	lh	the lowest note: ♭ before b emended to ♭ (chromatic movement)
137-140	rh	RL notates 4 ties for 5 notes; the missing tie has been supplied without typographical indication.

11 *For the Retirement of a Bishop* (Fuga on "The Bright Blessed Day") (BVN 374)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,21. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in crayon and pencil.

Title: [...] / [crossed out: *Il giudizio finale*] / *For the Retirement of a Bishop* / Ribe Cathedral. 30 January 1949. / Organ / [in CL's handwriting: comp 1949 / Rued Langgaard]

Heading (first page of music): *Fuga on "The Bright Blessed Day". Ribe Cathedral. Bishop Doctor Scharling's retirement. 30 Jan. 49.*

Dated and signed at end: 29/1 49. / Rued Langgård / Ribe.

2 leaves, 27 × 34 cm; 4 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises title page + 2 pages of music (fol. 2v contains sketch dated 9 June 1949 = 19 source B)

Paper type: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 staves).

Alterations in pencil are found in bb. 10, 11, 15-17, 26, 27, 39, 40, 60, 77-79.

Titlen *Il giudizio finale* må være påført i forbindelse med indlæmmelse i den nu forsvundne orgelsuite *Ribestemninger* (BVN 359), som en tid omfattede en sidstesats med denne titel.

På titelsiden foroven med fremmed håndskrift: *Fuga over "Den signede dag"*.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,22. Autograf. Skitse med blæk (enkelte tilføjelser med blyant).

Overskrift: *Ribe Domkirke Biskop Dr. Scharlings Fratræden, 30 Jan 49 | Præludium* – desuden betegnet: *Fuga*

Dateret til slut: *29/1 Aften*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer skitse til harmonisering af *Forgæves er vor Kunst og Kraft* BVN B12).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. RLs ændringer med blyant respekteres; i t. 26 er blyanttilføjelserne delvis udraderet og utydelige, og her følges den oprindelige renskrift med blæk.

12 Påskedag, Pinse, Konfirmation (BVN 377)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,23 Autograf (enkelte tilføjelser og rettelser med blyant og farvestift).

Overskrift: *Orgelpræludium. Påskedag, Pinse, Konfirmation (og Foraar i København!)*

Dateret ved begyndelsen: *31/3 1949* – signeret til slut: *Rued Langgaard* samt påtegnet: *Stat op min Sjæl i Morgengry!* [udraderet: *1914! (Foraar)*]

2 blade, 16,5 × 25 cm (sat sammen med tape til 1 blad, 33 × 25 cm); 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes på dobbeltbladets rectoside (verso rummer to ukomplette renskrifter: begyndelsen af *Tusind Aar stod Kristi Kirke* BVN 345 dateret *5/4 48* samt slutningen af en motet dateret 1941 og 1947: *Hed tidligere "Ophøj dig Gud"!* jfr. BVN 269).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,24. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Paaskedag (Konfirmation)*

Dateret til slut: *31/3 49*

The title *Il giudizio finale* must have been added in connection with the incorporation into the now lost organ suite *Ribe Moods* (BVN 359), which for a while included a final movement with this title.

At the top of the title page in an unknown handwriting: *Fugue on "The Bright Blessed Day"*.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,22. Autograph. Sketch in ink (a few additions in pencil).

Heading: *Ribe Cathedral Bishop Doctor Scharling's retirement, 30 Jan 49 | Prelude* – with the further annotation: *Fuga*

Dated at end: *29/1 in the evening*

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains a sketch for the harmonization of *In Vain is All Our Art and Strength* BVN B12).

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. RL's alterations in pencil are respected; in b. 26 the pencilled additions are erased and unclear, thus the original fair copy in ink is followed in this bar.

12 Easter Sunday, Whitsun, Confirmation (BVN 377)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,23 Autograph (a few additions and corrections in pencil and crayon).

Heading: *Organ prelude. Easter Sunday, Whitsun, Confirmation (and Spring in Copenhagen!)*

Dated at the beginning: *31/3 1949* – signed at end: *Rued Langgaard* with the added annotation: *Stand up, My Soul, in the Early Dawn!* [erased: *1914! (Spring)*]

2 leaves, 16.5 × 25 cm (taped together to make up 1 leaf, 33 × 25 cm); 4 unnumbered pages of writing. The fair copy is on the recto of the double leaf (verso contains two incomplete fair copies: the beginning of *For a Thousand Years the Church of Christ* BVN 345 dated *5/4 48* and the ending of a motet dated 1941 and 1947: *Previously titled "Be exalted, O God"!* cf. BVN 269).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,24. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *Easter Sunday (Confirmation)*

Dated at end: *31/3 49*

1 blad, 25,5 × 35 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer slutningen af renskrift [Ved Axel Gades Jordefærd BVN 227]).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system med nedadvendte nodehalse (der er uklarhed i t. 40-41, hvor udgiverne tolker den dybeste tone som pedal). I passagen t. 30-31 anføres eksplicit *Pedal*.

Takt	Stemme	Kommentar
40	hh, vh	akkorden er lidt uklar på grund af ændringer, RL har foretaget (i hh er e ¹ rettet til d ¹ , i vh er g rettet til f)

13 Langfredag [II] (BVN 378)

A. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,26. Autograf. Skitse med blæk (enkelte tilføjelser og rettelser med blyant).

Overskrift: *Langfredag*

Dateret og signeret til slut: 3/4 49. *Rued Langgård*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer titelside til andet værk).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. En renskrift kendes ikke. Notationen rummer uklare enkeltheder, hvad angår fortegn og nodernes placering på eller imellem linjerne. En del pauser mangler. I passagerne t. 21-27 og t. 34-40 opfatter udgiverne det således, at der generelt skal være # for tonerne f og c, selv om disse fortegn for størstedelens vedkommende mangler i kilden. Det bemærkes, at der er # for f i både hh og vh i t. 21, 22 og 26, og at der i t. 27 er # for c uden forudgående noteret #. Eneste fortegn for f og c i passagen t. 34-40 er et # for f i vh i t. 37. Udgiverne antager, at # for f og c har været forudsat af RL, da han nedskrev kompositionen i den foreliggende, præliminære form. De redaktionelt tilføjede fortegn er anbragt i skarp parentes i udgaven. – I kilden er kompositionen noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system med helnoder eller nedadvendte nodehalse; i t. 15 angives *Ped*.

1 leaf, 25.5 × 35 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains the ending of a fair copy [At the Funeral of Axel Gade BVN 227]).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. However, in this source, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest staff with downward-pointing stems (bb. 40-41 are ambiguous, the editors interpret the lowest note as pedal). In the passage bb. 30-31 *Pedal* is specifically marked.

Bar	Part	Comment
40	rh, lh	the chord is somewhat ambiguous because of the changes, RL made (in rh e ¹ is corrected to d ¹ , in lh, g is corrected to f)

13 Good Friday [II] (BVN 378)

A. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,26. Autograph. Sketch in ink (a few additions and corrections in pencil).

Heading: *Good Friday*

Dated and signed at end: 3/4 49. *Rued Langgård*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains a title annotation for a different work).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. A fair copy is not known. The notation contains unclear details concerning accidentals and the placing of the notes on or between the staff lines. Some rests are missing. In the passages bb. 21-27 and bb. 34-40, the editors' understanding is that there must generally be # before the notes f and c, even if these accidentals for the most part are missing in the source. It should be noted that there is # before f in both rh and lh in bb. 21, 22 and 26, and that in b. 27 there is # before c without any previous notation of #. The only accidental before f and c in the passage bb. 34-40 is # before f in lh in b. 37. The editors assume that # before f and c were presupposed by RL when he wrote down the composition in the existing, preliminary form. The editorially supplied accidentals are placed in square brackets in the edition. – In the source, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is notated in the lower part with semibreves or downward-pointing stems; in b. 15 *Ped*. is indicated.

Takt	Stemme	Kommentar
35	hh	næstsidste akkord: c ¹ ændret til d ¹ i analogi med vh

14 *Paaskemorgen* [II] (BVN 379)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,27. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant).

Overskrift: *Paaskemorgen* [opr. *Paaskedag*]

Dateret og signeret til slut: 3/4 49. *Rued L--*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 1 beskrevet, upagineret side (verso blank).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet med helnoder eller nedadvendte nodehalse (undtagen i t. 1-4, hvor der dog ikke er tvivl om stemmens forløb).

15 *Ved Bispeindsættelsen i Ribe Domkirke* (BVN 380)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,29. Autograf. Renskrift med blæk.

Titel: *Ved Bispeindsættelsen i Ribe Domkirke* | [med CLs håndskrift: *Orgel komp. 1949* | *Rued Langgaard*]

Dateret og signeret til slut: *komp 4 April 1949.* | *Rued Langgaard*

2 blade, 27 × 34 cm; 3 beskrevne, upaginerede sider (blad 2v blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 systemer).

Manuskriptet har tjent som omslag for en række orgelpræludier mv. og titlerne på disse er anført på titelbladet i RLs håndskrift.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,30. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Bispetiltræden Biskop Lindegård.*

Dateret til slut (med farvestift): 4/4 49

1 blad, 35 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Bar	Part	Comment
35	rh	penultimate chord: c ¹ emended to d ¹ by analogy with lh

14 *Easter Morning* [II] (BVN 379)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,27. Autograph. Fair copy in ink (a few corrections in pencil).

Heading: *Easter Morning* [originally *Easter Sunday*]

Dated and signed at end: 3/4 49. *Rued L--*

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 1 unnumbered page of writing (verso blank).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. In this source, however, the composition is notated in 2 staves; the pedal part is notated with semibreves or downward-pointing stems (except in bb. 1-4 although there is no doubt about how the part should be in this passage).

15 *For the Induction of the Bishop at Ribe Cathedral* (BVN 380)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,29. Autograph. Fair copy in ink.

Title: *For the Induction of the Bishop at Ribe Cathedral* | [in CL's handwriting: *Organ comp. 1949* | *Rued Langgaard*]

Dated and signed at end: *comp 4 April 1949.* | *Rued Langgaard*

2 leaves, 27 × 34 cm; 3 unnumbered pages of writing (fol. 2v blank).

Paper type: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 staves).

The manuscript has served as a cover for a number of organ preludes etc., and the titles of these are listed on the title page in RL's handwriting.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,30. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *The accession of Bishop Lindegård.*

Dated at end (in crayon): 4/4 49

1 leaf, 35 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains a title referring to a different work).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
18	hh	understemme, note 3: ♭ ændret til ♮ i analogi med t. 16

16 Ved Jacob Riisfesten i Ribe Domkirke (BVN 382)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,31. Autograf. Renskrift med blæk og delvis med blyant samt blyant og farveblyant trukket op med blæk; rettelser fortrinsvis med blyant, hvoraf en del er helt eller delvist raderet ud.

Titel: [tilføjet med farvestift: *Søndagspræludium*] | *Nr. 9. Ved Jacob Riisfesten i Ribe Domkirke* | (med *Helligaandskirkens Kirkespil dér*) | *3 Maj 1949* | (Orgel) | (over *Amerikapresidenten Kinley's Salme* | og *Dronning Dagmarvisen* | senere over *Siegfr Langgaards "Folkesang"* | og "*Helligaandskirkespillets*" Slutning (af Helveg) | ved Opførelsen af dette i Ribe Domkirke) | [...]

Overskrift (udraderet): *Jacob Riis Orgelfantasi*

Dateret og signeret s. 2: *21 April 49 Ribe Rued Langgaard* – dateret til slut (s. 7): *d. 31/10 1938*

5 blade, blad 1-2: 27 × 34,5 cm, blad 3-5: 26 × 34,5 cm; 9 beskrevne sider, pagineret: (titel), 1-2, (side med påklæbet note), 3-7 (s. 7 med påklæbet slutning på værket), (blank side).

Papirtype blad 1-2: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 systemer) – blad 3-5: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Påskrifter:

s. 2 forneden: *Kort Version 2 Min[utter:] videre Side 7 Koda*

På den upaginerede side blad 2v er indklæbet et stykke linjeret brevpapir med programnote i RLs hånd: *Mit Orgelpræludium Jacob Riis er ikke over den amerikanske Nationalhymne, men over den amerikanske Præsident Kinley's sidste Ord: første Vers af den engelske Salme: Nærmere Gud til dig (Titanic-Salmen 1912) Ærbødigst Rued Langgård. 28 ds.*

s. 3: *Fra S.L.'s "Folkesang" med Tilkomposition af Rued Langgaard* (samt flere udraderede påskrifter, bl.a. 1938)

s. 6: *Fra Siegfr Langgaards "Berceuse"*.

s. 7 ved Koda (af Rued Langgaard): *En Dag af Danmarks våde Tider stunder | i Klokkers Fjernhed mod sin Glemsels Grav: | Dybt under Mindets | bløde Puder blunder | den Dag | der tog | men kun saa karriigt gav | Just Petersen* | [forneden:] *Just Petersen | Vestkysten 10/12 49*

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

Bar	Part	Comment
18	rh	lower part, note 3: ♭ emended to ♮ by analogy with b. 16

16 At the Jacob Riis Festival in Ribe Cathedral (BVN 382)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,31. Autograph. Fair copy in ink and partly in pencil, and in pencil and crayon redrawn in ink; corrections primarily in pencil, some of which are completely or partly erased.

Title: [added in crayon: *Sunday Prelude*] | *No. 9. At the Jacob Riis Festival in Ribe Cathedral* | (with the church play from the *Church of the Holy Ghost*) | *3 May 1949* | (Organ) | (based on the American president Kinley's hymn | and the Queen Dagmar song | subsequently on *Siegfr Langgaard's "Folk Song"* | and the ending of the "*Church play of the Church of the Holy Ghost*" (by Helveg) | at the performance of this in Ribe Cathedral) | [...]

Heading (erased): *Jacob Riis Organ Fantasy*

Dated and signed p. 2: *21 April 49 Ribe Rued Langgaard* – dated at end (p. 7): *31/10 1938*

5 leaves, fol. 1-2: 27 × 34.5 cm, fol. 3-5: 26 × 34.5 cm; 9 pages of writing, paginated: (title), 1-2, (page with a note pasted on), 3-7 (p. 7 with the ending of the work pasted on), (blank page).

Paper type fol. 1-2: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 staves) – fol. 3-5: 12 staves without manufacturer's name.

Annotations:

p. 2 at the bottom: *Short version 2 Min[utes:] go to page 7 Coda*

On the unnumbered page fol. 2v, a piece of ruled writing paper has been pasted with a programme note in RL's handwriting: *My organ prelude Jacob Riis is not based on the American national anthem, but on the American President Kinley's last words: the first verse of the English hymn: Nearer, my God, to Thee (the Titanic hymn 1912) Yours faithfully, Rued Langgård. 28th of this month.*

p. 3: *From S.L.'s "Folk Song" with additional composition by Rued Langgaard* (also several erased annotations, e.g. 1938)

p. 6: *From Siegfr Langgaard's "Berceuse"*.

p. 7 at Coda (by Rued Langgaard): *A day of Denmark's rainy season | To the sound of distant bells draws near to its grave in forgetfulness: | Deep under the soft pillows of memory, the day | that took but gave so little in return now slumbers. | Just Petersen* | [at the bottom:] *Just Petersen | Vestkysten [daily newspaper] 10/12 49*

s. 7 forneden: *Herefter Nr. 10.* | “Den rhinske Katedral”

Manuskriptets s. 3-7 er et orgelstykke fra juni 1938 med en påklæbet, ny koda dateret 31.10.1938. Stykket er baseret på to Siegfried Langgaard-kompositioner (*Folkesang* og *Berceuse*) og bar titlen *Forlængsel* (opr. *Forlængselen*; efter Rom., kap. 8, v. 19). I 1949 udvidede RL dette stykke med en indledning (s.1-2 med citater af salmen “Nærmere, Gud, til dig” og folkevisen “Dronning Dagmar ligger i Ribe syg”, begge med underlagt tekst s. 1). Det anførte motto af Just Petersen (s. 7) kom ligeledes til i 1949. Påskriften *Nr. 9* på titelsiden og henvisningen til *Nr. 10* (s. 7) viser, at kompositionen en overgang var inddraget i den nu forsvundne orgelsuite *Ribestemninger* (BVN 359). Tilføjjelsen *Søndagspræludium* på titelsiden kan referere til den korte version, som nævnes s. 2 (med overspringelse af hele Siegfried Langgaard-delen), og som synes at være RLs endelige bud på en kort version af præludiet. Manuskriptet indeholder imidlertid angivelser, som viser, at andre korte versioner har været på tale: efter t. 7 står således *al fine* (et overstreget *Fine* findes ved begyndelsen af t. 95); Dronning Dagmar-visen t. 16-20 er sat i parentes, efter t. 40 angives *forfra* og efter denne takt findes to overstregede sluttakter med afslutning i d-mol. Det er efter disse takter, at slutdateringen 21.4.1949 findes, og det indikerer at præludiets s. 1-2 (med t. 1-40 og de to annullerede takter) udgjorde en førsteversion af Jacob Riis-præludiet, som så efterfølgende blev udvidet med 1938-manuskriptet *Forlængsel*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. RLs anvisning til en *Kort Version* med udeladelse af t. 41-106 inkluderes. Komponistens seneste og klart noterede rettelser respekteres, mens udgaven ser bort fra annullerede, tidligere ændringer, der fremstår som helt eller delvist udraderede blyantrettelser.

Takt	Stemme	Kommentar
102	vh	gentagelser af de to samklange tilføjet uden typografisk markering; den skrå streg over fjerdedelene, som i hele denne passage angiver gentagelser af akkorderne, mangler i denne takt, dog kun i vh
110	vh	akkord 3: e rettet til dis (uden typografisk markering) i overensst. med hh (hvor RL har foretaget denne rettelse)

p. 7 at the bottom: *After this No. 10.* | “The Rhenish Cathedral”

Pp. 3-7 of the manuscript constitute an organ piece from June 1938 with a new coda pasted on, dated 31 Oct. 1938. The piece is based on two Siegfried Langgaard compositions (*Folk Song* and *Berceuse*) and was titled *Earnest Expectation* (originally *The Earnest Expectation*; after Romans, chap. 8, v. 19). In 1949, RL expanded this piece with an introduction (pp.1-2 with quotations from the hymn ‘Nearer, my God, to Thee’ and the folk song ‘The Death of Queen Dagmar’, both of them with texts underlaid p. 1). The above motto by Just Petersen (p. 7) was also added in 1949.

The annotation *No. 9* on the title page and the reference to *No. 10* (p. 7) show that the composition for a while was incorporated in the organ suite *Ribe Moods* (BVN 359) which has now disappeared.

The addition *Sunday Prelude* on the title page may refer to the short version which is mentioned on p. 2 (where the entire Siegfried Langgaard section is skipped) and which seems to be RL’s final attempt at a short version of the prelude. However, the manuscript contains markings which show that other short versions have been considered: thus, after b. 7 it says *al fine* (a crossed out *Fine* is found at the beginning of b. 95); the Queen Dagmar song bb. 16-20 is put in brackets, after b. 40 it says *from the beginning* and after this bar there are two struck out final bars with an ending in D minor. It is after these bars that the completion date 21 Apr. 1949 is entered, and this indicates that pp. 1-2 of the prelude (including bb. 1-40 and the two annulled bars) made up a first version of the Jacob Riis prelude which was subsequently expanded with the 1938 manuscript *Earnest Expectation*.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. RL’s instruction for a *Short Version* omitting bb. 41-106 is included. The composer’s latest and clearly notated corrections are respected, while the edition ignores annulled previous changes which appear as completely or partly erased pencil corrections.

Bar	Part	Comment
102	lh	repetition signs of the two harmonies have been supplied without typographical indication; the strokes over the crochets which mark repetitions of the chords in this passage are missing in this bar although only in lh
110	lh	chord 3: e emended to d# (without typographical indication) in agreement with rh (where RL has made this correction)

17 *Præludium As-dur* [I] (BVN 383)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,32. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet.

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard 9 Juni 1949*

1 blad, 27 × 34 cm; 1 beskreven, upagineret side (verso blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 21. Ovd. 10* (10 systemer i to spalter).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,21 [blad 2v]. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *9 Juni 1949*

Skitsen findes på bagsiden af manuskriptet til *Ved Bispeindsættelsen*, se beskrivelsen under **13** kilde A.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system, i passagen t. 14-36 med angivelsen *Ped.* og *Pedal.* I øvrige passager er stemmen noteret med helnoder og til dels nedadvendte nodehalse. I t. 3, 6, 36, 39, 41 og 43, hvor pedalstemmen ikke er angivet med separate noder, bekræfter kilde B, at den underste tone i vh hører til pedalstemmen.

Takt	Stemme	Kommentar
1	–	manglende repetitionstegn tilføjet af udgiverne
46	–	volte 1 ændret fra t. 47 til t. 46 (fejl i A)

18 *Præludium A-dur* [II] (BVN 384)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,33. Autograf. Renskrift med blæk; gennemrettet med blæk, blyant og blå farvestift.

Ubetegnet.

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard Ribe 10 Juni 49.*

1 blad, 27 × 34 cm; 1 beskreven, upagineret side (verso blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 21. Ovd. 10* (10 systemer i to spalter).

Opr. noteret med blæk i As-dur, men gennemrettet til A-dur.

17 *Prelude A flat major* [I] (BVN 383)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,32. Autograph. Fair copy in ink.

Undesignated.

Signed and dated at end: *Rued Langgaard 9 June 1949*

1 leaf, 27 × 34 cm; 1 unnumbered page of writing (verso blank).

Paper type: *W.H. Nr. 21. Ovd. 10* (10 staves in two columns).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,21 [fol. 2v]. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Undesignated.

Dated at end: *9 June 1949*

The sketch is on the back of the manuscript to *For the Introduction of the Bishop*, see the description under **13** source A.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. In this source, however, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is notated in the lowest staff, in the passage bb. 14-36 with the markings *Ped.* and *Pedal.* In the other passages, the part is notated with semibreves and downward-pointing stems. In bb. 3, 6, 36, 39, 41 and 43 where the pedal part is not notated with separate notes, source B confirms that the lower note in lh belongs to the pedal part.

Bar	Part	Comment
1	–	wanting repetition sign supplied by the editors
46	–	volta 1 emended from b. 47 to b. 46 (error in A)

18 *Prelude A major* [II] (BVN 384)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,33. Autograph. Fair copy in ink; heavily corrected in ink, pencil and blue crayon.

Undesignated.

Signed and dated at end: *Rued Langgaard Ribe 10 June 49.*

1 leaf, 27 × 34 cm; 1 unnumbered page of writing (verso blank).

Paper type: *W.H. Nr. 21. Ovd. 10* (10 staves in 2 columns).

Originally written in ink in A, major, but corrected throughout to A major.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system med nedadvendte nodehalse og angivelsen *Ped* i t. 4, 12, 26 og 30. Notationen er mangelfuld, idet der enten mangler punkteringer af fjerdedelsnoder eller ottendedelspauser i adskillige takter. Kilden har dog ottendedelspauser i hh i t. 6, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 19, 21, 22 og 25 og i ped t. 8 og 20, hvilket tilsammen indikerer, hvorledes RL har tænkt rytmen i satsen. Manglende pauser er tilføjet på redaktionelt niveau, dvs. i skarp parentes.

Takt	Stemme	Kommentar
26	hh	overstemme, node 2: manglende fane tilføjet uden typografisk markering

19 Marmorkirkepræludium (BVN 393:3)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 53b,1 (mu 8811.1061) [blad 7-8]. Autograf. Renskrift med blæk (én rettelser med farveblyant); registreringsangivelser anført med blæk.

Titel: *III* / [udraderet: *Marmorkirkepræludium* / ...] / *komp. November 1949*

Ingen datering til slut.

2 blade, 26,5 × 26,5 cm (beskåret); 4 beskrevne sider, pagineret: (titel), [10], 11-12.

Papirtype: *W.H. Nr. 5. F. 16* (opr. 16 systemer, men pga. beskæring reduceret til 13 systemer).

I t. 1-9 underlagt tekst: “*Klokkerne kime, kalde, mest dog på Sjælen træt og tung*” med henvisningen: (*Salme 307*) / *C.F. Tietgen* | 19/8 1894, | i *Marmorkirken*.

Præludiet blev 1950 inddraget som sats III i *Søndagssonate* (BVN 393), hvorved titlen blev udraderet og manuskriptet pagineret, ligesom betegnelsen *Funebre* blev udraderet og erstattet af metronomangivelse ved satsens begyndelse.

B. Skitser

1. Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 53b,3 (mu 8811.1063) [blad 2-3]. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Indledning*

Udateret.

2 blade, 12 × 26 cm (udsnit af nodeblad); 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes på blad 2v og blad 3r (blad 2r og 3v rummer to skitsefragmenter for orgel, den ene dateret 18/12 49).

2. Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,68. Autograf. Skitse med blæk.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. In this source, however, the composition is notated in 2 staves; the pedal part is notated in the lowest staff with downward-pointing stems and the marking *Ped* in bb. 4, 12, 26 and 30. The notation is insufficient as either dots after crochets or quaver rests are missing in several bars. The source does however include quaver rests in rh in bb. 6, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 19, 21, 22 and 25 and in ped bb. 8 and 20 which taken together indicate the rhythm RL intended. Missing rests have been supplied editorially, i.e. in square brackets.

Bar	Part	Comment
26	rh	top part, note 2: missing stem supplied without typographical indication

19 Marble Church Prelude (BVN 393:3)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 53b,1 (mu 8811.1061) [fol. 7-8]. Autograph. Fair copy in ink (a single correction in crayon); registration specifications in ink.

Title: *III* / [erased: *Marble Church Prelude* / ...] / *komp. November 1949*

No date at end.

2 leaves, 26.5 × 26.5 cm (cropped); 4 pages of writing, paginated: (title), [10], 11-12.

Paper type: *W.H. Nr. 5. F. 16* (originally 16 staves, but reduced to 13 staves as a result of cropping).

In bb. 1-9 underlaid text: “*The bells go on chiming, calling, mostly the heavy and wearied soul*” with the reference: (*Hymn 307*) / *C.F. Tietgen* | 19/8 1894, | at *The Marble Church*. In 1950 the prelude was included as movement III in *Sunday Sonata* (BVN 393), whereby the title was erased and the manuscript was paginated, and the marking *Funebre* was erased and replaced by a metronome marking at the beginning of the movement.

B. Sketches

1. The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 53b,3 (mu 8811.1063) [fol. 2-3]. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *Introduction*

Undated.

2 leaves, 12 × 26 cm (cut-out section of music sheet); 4 unnumbered pages of writing. The sketch is on fol. 2v and fol. 3r (fols. 2r and 3v contain two sketch fragments for organ, one of them dated 18/12 49).

2. The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 122,68. Autograph. Sketch in ink.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 27 × 34 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso på et blad, hvis rectoside indeholder fragment af *Kreations- og Ordinationsliturgi* BVN 296 (verso rummer også ubetegnet, udateret skitse til *Juledagshøjmesse* = **22** kilde **B**).

B1 rummer skitse til t. 1-11(15), **B2** til t. 16 og ud; i begge tilfælde i en præliminær form, der adskiller sig væsentligt fra versionen i kilde **A**.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** (en for RL usædvanligt smukt udført renskrift).

20 *Præludium c-mol* [II] (BVN 394)

A. Renskrift, endelig version

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,34. Autograf. Renskrift med blæk.

Titel (i CLs håndskrift): *Orgelpræludium* | Rued Langgaard | komp. Okt. 1949 | [for den i højre hjørne med RLs hånd: *Til Højmesse-transmission*]

Dateret første nodeside foroven: *Kl. 5 Morgen 30 October 1949*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard | Transm 30/10, 1949 | fra Højmessen | fra Domkirken | (Biskop Lindegaard)*

2 blade, 27 × 27 cm (beskåret); 4 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-3.

Papirtype: *W.H. Nr. 3. F. 12* (opr. 12 systemer, men pga. beskæring reduceret til 10 systemer).

I pedalstemmen angives 32 [*foot*] i t. 5 og i t. 9 ved node 4 samt i t. 30 ved node 1; ÷32 anføres i t. 6 (ved sidste node) samt i t. 26 ved node 1.

B. Renskrift 30.10.1949

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,38. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet.

Dateret ved begyndelsen: *Kl. 5 Morgen 30/10 49* – signeret til slut: *Rued Langgaard*

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften udgør 2 sider (blad 1v + blad 2r) (de 2 øvrige sider rummer bidrag til andet værk samt skitse til sangen *Tilintetgjort* BVN U31, dateret 3 Novbr 49).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Undesignated and undated.

1 leaf, 27 × 34 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch is on the verso of a leaf, the recto of which contains a fragment of *Creation and Ordination Liturgy* BVN 296 (verso also contains one undesignated, undated sketch for *Christmas Day Morning Service* = **22** source **B**).

B1 contains a sketch for bb. 1-11(15), **B2** for b. 16 to the end; both sketches in a preliminary form, which differs substantially from the version in source **A**.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A** (by RL's standards, an unusually beautifully crafted fair copy).

20 *Prelude C minor* [II] (BVN 394)

A. Fair copy, final version

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,34. Autograph. Fair copy in ink.

Title (in CL's handwriting): *Organ Prelude* | Rued Langgaard | comp. Oct. 1949 | [at the bottom right hand corner in RL's hand: *For Sunday service transm[ission]*]

Dated at the top of the first page of music: *5 in the morning 30 October 1949*

Signed and dated at end: *Rued Langgaard | Transm 30/10, 1949 | from the Sunday service | from the cathedral | (Bishop Lindegaard)*

2 leaves, 27 × 27 cm (cropped); 4 pages of writing, paginated: (title), [1], 2-3.

Paper type: *W.H. Nr. 3. F. 12* (originally 12 staves, but reduced to 10 staves as a result of cropping).

The pedal part is marked 32 [*foot*] in b. 5, in b. 9 at note 4 and in b. 30 at note 1; ÷32 is written in b. 6 (at the last note) and in b. 26 at note 1.

B. Fair copy 30 Oct. 1949

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,38. Autograph. Fair copy in ink.

Undesignated.

Dated at the beginning: *5 in the morning 30/10 49* – signed at end: *Rued Langgaard*

2 leaves, 34.5 × 26 cm; 4 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 2 pages (fol. 1v + fol. 2r) (the other 2 pages contain a contribution to a different work and a sketch for the song *Destroyed* BVN U31, dated 3 Novbr 49).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

C. Rettet renskrift 29.10.1949

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,37. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk, blyant og farvestift.

Ubetegnet.

Dateret til slut: 29/4 [i.e. 29/10] 49

2 blade, 34,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (blad 1r og blad 2v blanke).

Papirtype: *W.H. Nr. 15 Kl. 14* (14 systemer).

D. Rettet renskrift 25.10.1949

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,36. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blyant og farvestift).

Forneden betegnet: *Sidste opskrevne Præludium i al Eviighed*

Dateret ved begyndelsen: 3 1/4 *Morgen efter Søvn og Tur* – dateret og signeret til slut: 25/10 49 *Ribe Rued Langgaard*.

1 blad, 34,5 × 27 cm; 1 beskrevet side (verso blank).

Papirtype: *W.H. Nr. 7. F 20* (20 systemer).

E. Rettet renskrift 24.10.1949

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,35. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk, blyant og farvestift.

Overskrift: *Sidste opskrevne Præludium i al Eviighed*

Dateret til slut: 24/10 1949

1 blad, 34,5 × 26 cm; 1 beskrevet side (verso blank).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, den seneste nedskrift af præludiet. Denne er i alt væsentligt en smukt renskrevet gentagelse af kilde **B**. De tre renskrifter **C**, **D** og **E** indeholder tidlige, rettede versioner og er uden kildemæssig betydning for udgaven.

Takt	Stemme	Kommentar
1	vh	første ottendedel: overbundet c ¹ og e ¹ fjernet i analogi med hh og t. 26-27 (samt i overensst. med B ; overbundne akkorder i begge hænder i takter svarende til t. 1-2, 9 og 26-27 findes i versionerne E , D og C , men i B kun i t. 9; RL har således ændret notationsmåden i t. 1-2 og 26-27, og tilstedeværelsen af den tidligere notationsform i t. 1 vh må opfattes som en fejlskrivning ved udarbejdelsen af A)

C. Corrected fair copy 29 Oct. 1949

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,37. Autograph. Fair copy in ink; corrections in ink, pencil and crayon.

Undesignated.

Dated at end: 29/4 [i.e. 29/10] 49

2 leaves, 34.5 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing (fol. 1r and fol. 2v blank).

Paper type: *W.H. Nr. 15 Kl. 14* (14 staves).

D. Corrected fair copy 25 Oct. 1949

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,36. Autograph. Fair copy in ink (a few corrections in pencil and crayon).

Annotated at the bottom: *The last prelude to have been written down for all eternity*

Dated at the beginning: 3.15 *in the morning after sleep and walk* – dated and signed at end: 25/10 49 *Ribe Rued Langgaard*.

1 leaf, 34.5 × 27 cm; 1 page of writing (verso blank).

Paper type: *W.H. Nr. 7. F 20* (20 staves).

E. Corrected fair copy 24 Oct. 1949

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,35. Autograph. Fair copy in ink; corrections in ink, pencil and crayon.

Heading: *Last written-down prelude in all eternity*

Dated at end: 24/10 1949

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 1 page of writing (verso blank).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**, the latest fair copy of the prelude. This is substantially a beautifully copied repetition of source **B**. The three fair copies **C**, **D** and **E** contain early, corrected versions and are of no significance as sources to this edition.

Bar	Part	Comment
1	lh	first quaver: tied c ¹ and e ¹ suppressed by analogy with rh and bb. 26-27 (and in agreement with B ; tied chords in both hands corresponding to bb. 1-2, 9 and 26-27 are in the versions E , D and C , but in B only in b. 9; thus, RL has altered the notation in bb. 1-2 and 26-27, and the presence of the earlier form of notation in b. 1 lh must be considered as a slip of the pen during the execution of A)

1, 3, 4, 7,
10-12, 26,
28, 40 ped

i **A** har RL tilføjet små buer til angivelse af toner, der spilles med samme fod, samt en række 'hatte', der ligeledes læses som spilletekniske anvisninger og ikke som *marcatissimo*; disse angivelser er udeladt i udgaven

21 *Radio Præludium* (BVN 395)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,75. Autograf. Renskrift med blæk (et par rettelser med farvestift).

Betegnet forneden (med farvestift): *Radio Præludium*

Udateret.

1 blad, 27 × 17 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer udateret skitse til *Juleaften, Juledag* BVN U11).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,39. Autograf. Skitse med blæk (rettelser med farvestift).

Ubetegnet.

Dateret til slut: 24 November

1 blad, 33,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer skitse til præludiet *Cruauté* (BVN U20), dateret 23/11 49.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitsen skal utvivlsomt dateres til 1949.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system med separate, fortrinsvis nedadvendte nodehalse eller med helnoder. De få steder, hvor stemmen ikke er markeret, forekommer det i sammenhængen logisk, at den dybeste tone hører til pedalstemmen. Kilden har en kladdeagtig karakter og er mangelfuld hvad angår pauser.

Takt	Stemme	Kommentar
23	hh	overstemme: bindebuen til t. 24 findes i B

1, 3, 4, 7,
10-12, 26,
28, 40 ped

in **A** RL inserts small bows to indicate that two tones are to be played with the same foot and a number of 'hats' which are also understood as instructions regarding performance and not as *marcatissimo*; these indications have been suppressed

21 *Radio Prelude* (BVN 395)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,75. Autograf. Fair copy in ink (a couple of corrections in crayon).

Designated at the bottom (in crayon): *Radio Prelude*

Undated.

1 leaf, 27 × 17 cm; 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains an undated sketch for *Christmas Eve, Christmas Day* BVN U11).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,39. Autograf. Sketch in ink (corrections in crayon).

Undesignated.

Dated at end: 24 November

1 leaf, 33.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains a sketch for the prelude *Cruauté* (BVN U20), dated 23/11 49.

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

The sketch must undoubtedly date from 1949.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. In this source, however, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest part with separate, predominantly downward-pointing stems or with semibreves. In the few instances where the part is not marked, it appears logical in the context that the lowest note belongs to the pedal part. The source has a sketch-like quality and rests are insufficiently marked.

Bar	Part	Comment
23	rh	top part: the tie to b. 24 is in B

22 Juledagshøjmesse (BVN 396)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,40. Autograf. Renskrift med blæk; tilføjelser med farvestift.

Betegnet forneden: *Juledagshøjmesse*

Dateret til slut: 26/11 49

1 blad, 19,5 × 24 cm (beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso findes titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: 11 systemer (reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Præludiets *Begyndelse* (t. 1-2) er en tilføjelse, som er noteret nederst på manuskriptet både som udkast og i tydeligere notation.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,68. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet og udateret.

Kilden findes på samme blad som skitse til *Marmorkirkepræludium 21* kilde **B2**. Se beskrivelsen ovenfor.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system, til dels med separate, nedadvendte nodehalse. I t. 16 er tonerne c-c¹ noteret på samme, nedadvendte nodehals, og i t. 17 er tonerne C-c noteret sammen med opadvendt nodehals; i begge tilfælde tolkes den højeste tone som vh og den dybeste som ped, idet oktaveret pedal er tydeligt markeret med klamme af RL i kildens t. 5 og t. 14 (i t. 5 også med angivelsen *Ped*). I t. 25 er den dybeste tone i vh tolket som pedal med belæg i kilde **B**, hvor tonen er angivet med nedadvendt hals.

Takt	Stemme	Kommentar
30	ped	halvnode forlænget til helnode i analogi med hh og vh (uden typografisk markering)

22 Christmas Day Service (BVN 396)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,40. Autograph. Fair copy in ink; additions in crayon.

Designated at the bottom: *Christmas Day Service*

Dated at end: 26/11 49

1 leaf, 19.5 × 24 cm (cropped); 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains a title annotation referring to a different work).

Paper type: 11 staves (reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

The *Beginning* of the prelude (bb. 1-2) is an addition which is notated at the bottom of the manuscript as a draft as well as in a clearer notation.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 122,68. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated and undated.

The source is on the same leaf as the sketch for *Marble Church Prelude 21* source **B2**. See the description above.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. However, in this source, the composition is notated in 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest part, partly with separate, downward-pointing stems. In b. 16, the notes c-c¹ are notated on the same, downward-pointing stem, and in b. 17 the notes C-c are notated together with an upward-pointing stem; in both cases the top note is interpreted as lh and the lowest note as ped, since an octave doubled pedal is clearly marked with a bracket by RL in b. 5 and b. 14 of the source (in b. 5 also with the marking *Ped*). In b. 25 the lowest note in lh is interpreted as pedal, supported by source **B** where the note is written with a downward-pointing stem.

Bar	Part	Comment
30	ped	minim prolonged to semibreve by analogy with rh and lh (without typographical indication)

23 *Præludium F-dur* [II] (BVN 397)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,42. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blæk og farvestift.

Ubetegnet.

Dateret ved begyndelsen: 3 1/4 *Morgen* 27-11-49 – og til slut: *Renskr slut 5 Morgen* 27/11 49

2 blade, 22 × 26 cm (beskåret); 3 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes blad 1r + blad 2r (blad 2v rummer ubetegnet fragment af firstemmig harmonisering, blad 1v er blank).

Papirtype: 6 systemer (reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

29 takter er streget over (22 takter efter t. 24, 3 t. efter t. 34 og 4 t. efter t. 35).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 122,62 [blad 1]. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer titelpåskrift vedr. *Justus ut palma florebit* (BVN B46) samt skitsefragment for violin og klaver, dateret 26/1 50 [*Søndagssonate* BVN 393].

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Udgaven respekterer RLs rettelser, herunder den radikale forkortelse af kompositionen. Kompositionen er noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system med helnoder eller nedadvendte nodehalse. I t. 15 er underste d i akkord 1 dubleret i vh og ped, idet tonen er noteret med både opadvendt hals (overbundet fra t. 14 i vh) og nedadvendt hals (pedal).

Takt	Stemme	Kommentar
27	hh	akkord 1, øverste node: umotiveret ♯ for e ² udeladt
36	vh	overflødigt ♯ for a udeladt

23 *Prelude F major* [II] (BVN 397)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,42. Autograph. Fair copy in ink; corrections in ink and crayon.

Undesignated.

Dated at the beginning: 3.15 *in the morning* 27-11-49 – and at end: *Fair cop. completed at 5 in the morning* 27/11 49

2 leaves, 22 × 26 cm (cropped); 3 unnumbered pages of writing. The fair copy is on fol. 1r + fol. 2r (fol. 2v also contains an undesignated fragment of a four-part harmonization, fol. 1v is blank).

Paper type: 6 staves (reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

29 bars are crossed over (22 bars after b. 24, 3 bb. after b. 34 and 4 bb. after b. 35).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 122,62 [fol. 1]. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated and undated.

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains a title annotation concerning *Justus ut palma florebit* (BVN B46) together with a sketch fragment for violin and piano, dated 26/1 50 [*Sunday Sonata* BVN 393].

Paper type: 20 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The edition respects RL's corrections, including the radical shortening of the composition. The composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest part with semibreves or downward-pointing stems. In b. 15, the lowest d in chord 1 is doubled in lh and ped, as the note is notated with an upward-pointing stem (with a tie from b. 14 in lh) as well as a downward-pointing stem (pedal).

Bar	Part	Comment
27	rh	chord 1, top note: unmotivated ♯ before e ² suppressed
36	lh	superfluous ♯ before a suppressed

24 *Præludium Es-dur* [III] (BVN 399)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,72. Autograf. Renskrift med blæk.

Betegnet (verso): *Præludium*

Udateret.

1 blad, 13 × 27,5 cm (udsnit af nodeblad); 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer firstemmig harmonisering af *Jesus Kristus er til stede* BVN B13).

Papirtype: 6 systemer (reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Efter præludiet henvises med et *vend* til salmeharmoniseringen på bladets anden side, og herpå henvises tilbage til præludiet med: *vend Præludium*.

Manuskriptet antages at være udfærdiget ca. 1950.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system med betegnelsen *Ped*.

25 *Skærtorsdag – Langfredag – Paaskemorgen* (BVN 401)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,43. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med farvestift og blyant; registreringsangivelser tilføjet med blyant.

Titel (betegnelser i parentes er tilføjet med blyant): *Skærtorsdag (Forraadelsen) | Langfredag (Klipperne revnede) | Paaskemorgen (Jordskjelvet og Englen) | for | Orgel* | [med CLs håndskrift: 1950]

Dateret til slut: 13/3, 50 (1914)

3 blade, 23 × 27 cm (blad 1 og 3, beskåret) + 17 × 27 cm (blad 2, beskåret); 5 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: *W.H. Nr. 5. F. 16* (opr. 16 systemer reduceret til hhv. 11 og 8 systemer pga. beskæring).

Indhold:

blad 1r: titel

blad 1v: *Skærtorsdag* (efter t. 7 angives et spring til slutningen *Paaskemorgen* på blad 3r og efter t. 9 til en slutning betegnet *Langfredag* (1 t.); efter t. 9 er der med et blåt kryds (skrevet to gange) markeret et nyt spring til den udvidede slutning, som findes på et indlagt blad (blad 2)

24 *Prelude E flat major* [III] (BVN 399)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,72. Autograph. Fair copy in ink.

Designated (verso): *Prelude*

Undated.

1 leaf, 13 × 27.5 cm (cut-out section of music sheet); 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains four part harmonization of *Jesus Christ is Present* BVN B13).

Paper type: 6 staves (reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

After the prelude, the word *turn* (an instruction to turn the page) refers to the hymn harmonization on the other side of the leaf, and after this there is an instruction to return to the prelude: *turn Prelude*.

The manuscript is assumed to have been executed about 1950.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. In this source, however, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest staff with the marking *Ped*.

25 *Holy Thursday – Good Friday – Easter Morning* (BVN 401)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,43. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in crayon and pencil; registration specifications added in pencil.

Title (annotations in brackets have been added in pencil): *Holy Thursday (The Betrayal) | Good Friday (The Rocks Rent) | Easter Morning (The Earthquake and the Angel) | for | organ* | [in CL's handwriting: 1950]

Dated at end: 13/3, 50 (1914)

3 leaves, 23 × 27 cm (fols. 1 and 3, cropped) + 17 × 27 cm (fol. 2, cropped); 5 unnumbered pages of writing.

Paper type: *W.H. Nr. 5. F. 16* (originally 16 staves reduced to 11 and 8 staves respectively as a result of cropping).

Contents:

fol. 1r: title

fol. 1v: *Holy Thursday* (after b. 7, a leap is marked at end of *Easter Morning* on fol. 3r and after b. 9 to an ending designated *Good Friday* (1 b.); after b. 9 a blue cross (written twice) marks a new leap to the expanded ending which is found on an inserted leaf (fol. 2)

blad 2r: bilag til [*Langfredag*] (t. 10a og ud)
blad 2v: blank
blad 3r: slutning af *Paaskemorgen* (t. 8b og ud)
blad 3v: titelpåskrift vedr. andet værk

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,44. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Betegnet forneden: *Skærtorsdag | Langfredag | Paaskedag*

Dateret til slut: 13/3 50 | 1914

1 blad, 26 × 17 cm (halveret nodeblad); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer 3 sluttakter af en ukendt version af værket eller af et lignende værk, idet der er to alternative slutninger betegnet hhv. *Spilles Skærtorsdag* og *Spilles Langfredag*).

Papirtype: 10 systemer (ingen angivelse af fabrikat).

Ved t. 5 betegnet *Som Lynet*.

C. Skitse til tilføjelse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,45. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Betegnet: *Judas* [og med tempoangivelsen *Presto*]

Udateret.

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto sammen med udateret, fragmentarisk skitse for orgel med angivelserne *Langsomt*, *Presto* og *Langfred[ag]* (verso rummer titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: Wilhelm Hansens Musik-Forlag [bomærke] *Nr. 3. F. 12* (12 systemer).

Indeholder t. 10a-34a.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Versionen til brug *Langfredag* var oprindeligt identisk med *Skærtorsdag*, bortset fra at sidstnævntes 2 sluttakter var erstattet af en slutning på 1 takt (med en afsluttende h-mol-akkord). Efterfølgende blev *Langfredag* udvidet med en ny slutning (udgavens t. 10a-34a), som blev noteret på et bilag (blad 2), og hvortil RL refererer med et tilføjet, blåt kryds efter t. 9 i *Skærtorsdag*-versionen. Et andet kryds sammesteds, men lidt forskudt mod højre, er forsynet med en streg, som peger på begyndelsen af den nedenunder noterede langfredagsslutningstakt; begge krydser synes således at indikere, at den nye slutning begynder straks efter t. 9 og erstatter den først komponerede slutningstakt til brug *Langfredag*. Sidstnævnte er ikke annulleret og kan opfattes som et alternativ til den lange slutning (taktet er gengivet nedenfor). – I **A** er kompositionen noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste

fol. 2r: addition to [*Good Friday*] (from b. 10a to the end)

fol. 2v: blank

fol. 3r: the ending of *Easter Morning* (from b. 8b to the end)

fol. 3v: title annotation referring to a different work

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,44. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Designated at the bottom: *Holy Thursday | Good Friday | Easter Sunday*

Dated at end: 13/3 50 | 1914

1 leaf, 26 × 17 cm (half of a music sheet); 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains 3 final bars of an unknown version of the work or of a similar work as there are two alternative endings with the annotations *To be played on Holy Thursday* and *To be played on Good Friday*, respectively).

Paper type: 10 staves (no manufacturer's name).

At b. 5 marked *As the lightning*.

C. Sketch for additional passage

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,45. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Designated: *Judas* [and with the tempo marking *Presto*]

Undated.

1 leaf, 34 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch is on the recto together with an undated, fragmented sketch for organ with the annotations *Slowly*, *Presto* and *Good Frid[ay]*. (verso contains title annotation referring to a different work).

Paper type: Wilhelm Hansens Musik-Forlag [logo] *Nr. 3. F. 12* (12 staves).

Contents bb. 10a-34a.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. Originally the version for use on *Good Friday* was identical with *Holy Thursday* except that the 2 final bars of the latter were replaced by a 1 bar ending (with a concluding b minor chord). Subsequently, *Good Friday* was expanded with a new ending (bb. 10a-34a of the edition) which was notated on an insert (fol. 2), and to which RL refers with an added blue cross after b. 9 in the *Holy Thursday* version. Another cross at the same place, but slightly more to the right, has been provided with a line which points to the beginning of the final bar of *Good Friday* notated below; thus, both crosses seem to indicate that the new ending begins right after b. 9 and replaces the previously composed final bar for use on *Good Friday*. The latter is not cancelled and can be regarded as an alternative to the long ending (the bar is reproduced below). – In **A** the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated

system med nedadvendte nodehalse. I slutakkorden i *Skærtorsdag* t. 11 og *Paaskemorgen* t. 13b tolkes den dybeste tone som pedal. *Langfredag* t. 10a-14a synes uden pedal, men under akkorden i t. 12a skriver RL 32 [fod], så måske har han tænkt nederste tone i passagen dubleret i pedal.

Takt	Stemme	Kommentar
9a	–	<i>Langfredag</i> sluttede opr. med én sluttakt efter t. 9a; denne takt kan opfattes som et alternativ til den udvidede slutning t. 10a-34a:

17a, 21a	–	ved begyndelsen af t. 17a noterer RL ÷ <i>Rørst.</i> og ved begyndelsen af t. 21a ÷ <i>Rør</i>
8b	hh, vh	RL har glemt bjælken på vh node 1-8 og hh node 2-5; tilføjet i analogi med t. 8
	hh	akkord 1: overflødigt ÷ for a ² udeladt
	hh	node 4: overflødigt ÷ for e ² og e ³ udeladt
9b	hh	node 3: overflødigt ÷ for a ¹ og a ² udeladt

26 *Pintse* (BVN 402)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,46. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant, blæk og farvestift; registreringsangivelser anført med blæk.

Overskrift: *Pintse 1950* / [tilføjet med CLs håndskrift: *Orgelpræludium* / (*Pinse*)]

Dateret s. 2 foroven: 5,30 *Morgen*. 23/5, 50 – og til slut (s. 3): *komp. 22 Maj 1950*

3 blade, 26 × 34,5 cm (blad 1 og 2 tidligere sammenklæbet); 5 beskrevne sider. Præludiet findes blad 1r, 2v og 3r; disse 3 sider er pagineret 1-3 (blad 1v indeholder renskrift af *Pinsemorgen* = 9 kilde A; blad 2r rummer præludiets oprindelige titelpåskrift: *Robert II. Præludium* samt t. 1-4 i renskrift; blad 3v er blankt).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Den oprindelige titelside, som også rummer t. 1-4 (blad 2r), er blevet overklæbet med et, nu løst, blad (blad 1) med ny titel samt gentagelse af t. 1-4.

Tempoangivelsen var opr. *Adagio* ♩ = 88 *streng takt* (blad 2r).

Takt 37-40 er forsynet med underlagt tekst "Kom Gud Helligaand, kom brat, gennembyrd den mørke Nat" (melodicitat).

in the lowest stave with downward-pointing stems. In the final chord in *Holy Thursday* b. 11 and *Easter Morning* b. 13b, the lowest note is interpreted as pedal. *Good Friday* bb. 10a-14a seems to have no pedal part, but under the chord in b. 12a RL writes 32 [foot] so perhaps he has intended the lowest note in the passage to be doubled in the pedal.

Bar	Part	Comment
9a	–	<i>Good Friday</i> originally ended with a single final bar after b. 9a; this bar may be regarded as an alternative to the expanded ending bb. 10a-34a:

17a, 21a	–	at the beginning of b. 17a, RL writes ÷ <i>Reed stops</i> and at the beginning of b. 21a ÷ <i>Reed</i>
8b	rh, lh	RL has forgotten the beam on lh notes 1-8 and rh notes 2-5; supplied by analogy with b. 8
	rh	chord 1: superfluous ÷ before a ² suppressed
	rh	note 4: superfluous ÷ before e ² and e ³ suppressed
9b	rh	note 3: superfluous ÷ before a ¹ and a ² suppressed

26 *Whitsun* (BVN 402)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,46. Autograf. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil, ink and crayon; registration specifications written in ink.

Heading: *Whitsun 1950* / [added in CL's handwriting: *Organ prelude* / (*Whitsun*)]

Dated at the top of p. 2: 5.30 *in the morning*. 23/5, 50 – and at end (p. 3): *komp. 22 May 1950*

3 leaves, 26 × 34.5 cm (fols. 1 and 2 previously pasted together); 5 pages of writing. The prelude is on fols. 1r, 2v and 3r; these 3 pages are paginated 1-3 (fol. 1v contains a fair copy of *Whitsun Morning* = 9 source A; fol. 2r contains the original title annotation of the prelude: *Robert II Prelude* together with a fair copy of bb. 1-4; fol. 3v is blank).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

The original title page which also contains bb. 1-4 (fol. 2r) has been pasted over with a leaf, now unstuck, with a new title together with a repetition of bb. 1-4.

Originally the tempo marking was *Adagio* ♩ = 88 *firm beat* (fol. 2r).

Bars 37-40 have been provided with an underlaid text: "Come, Holy Ghost, come anon, penetrate the dark night" (quotation of the melody).

Påskrift efter sidste takt: *Men livet på vor jord* [... 4-5 udraderede ord, ikke læselige] *Axel Lundegård. 1915.*

Ved t. 11 og 42 tilføjet *piano?* *ff?* med blyant, fremmed hånd.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,47. Autograf. Skitse med blæk (enkelte blyantstilføjelser).

Overskrift (overstreget): *Salme af Robert II – længere nede på siden: Robert II-Præledium*

Dateret ved begyndelsen: *Straks efter Morgentur Kl 5-6 – og til slut: 22 Maj 1950.*

1 blad, 33,5 × 25 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: *Papier Carpentier No. 122, Système Siestrop, déposé* (22 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
2	hh	rytmen er gengivet som noteret af RL i den tidligere og rytmisk klarere notation af takten, som findes i A, blad 2r (jfr. beskrivelsen ovenfor); heraf fremgår det at understemmens node 1 er en fjerdedelsnode, uden hvilken buen t. 1-3 ville være meningsløs

27 Forbigang (Paaske for Herren) (BVN 403)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,48. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk, blyant og rød farvestift.

Titel: [... 3 Stykker... udraderet, ulæseligt] | “*Forbigang*” | 2 Mosebog 12 Kapitel, Vers 11 | [... udraderet, ulæseligt] | *Orgel* | [Juni rettet med farvestift til:] Maj 1950

Overskrift (første nodeside): “*Påske for Herren*” | “*Forbigang*” (2 Mos 12,11. Lukas 24 K, 28)

Dateret ved t. 7: 31/5, 1950 – dateret til slut: 1 Juni 1950 *Ribe*

6 blade, 34,5 × 27 cm; 7 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-6, (5 blanke sider).

Papirtype: *W.H. Nr. 6. F.18* (18 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,49. Autograf. Skitse med blæk (ukomplet).

Overskrift: [...] *Lille Storsymfoni Nr. 2 i een Sats for Orkester simplificeret til Orgel* [...]

Annotation after the last bar: *But life on our planet* [... 4-5 erased words, not legible] *Axel Lundegård. 1915.*

At bb. 11 and 42 *piano?* *ff?* is added in pencil in an unknown handwriting.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 91,47. Autograph. Sketch in ink (a few additions in pencil).

Heading (crossed out): *Hymn by Robert II – further below on the page: Robert II Prelude*

Dated at the beginning: *Immediately after morning walk at 5-6 – and at end: 22 May 1950.*

1 leaf, 33.5 × 25 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains a title annotation referring to a different work).

Paper type: *Papier Carpentier No. 122, Système Siestrop, déposé* (22 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

Bar	Part	Comment
2	rh	the rhythm is reproduced as notated by RL in the earlier and rhythmically clearer notation of the bar in A, fol. 2r (cf. the description above); from this it is evident that note 1 of the lower part is a crochet, without which the slur bb. 1-3 would be meaningless

27 Passover (Easter for the Lord) (BVN 403)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 91,48. Autograf. Fair copy in ink; corrections and additions in ink, pencil and red crayon.

Title: [... 3 pieces... erased, illegible] | “*Passover*” | *Exodus Chapter 12, Verse 11* | [... erased, illegible] | *Organ* | [June corrected in crayon to:] May 1950

Heading (first page of music): “*Easter for the Lord*” | “*Passover*” (*Exodus 12:11. Luke 24 C, 28*)

Dated at b. 7: 31/5, 1950 – dated at end: 1 June 1950 *Ribe*

6 leaves, 34.5 × 27 cm; 7 pages of writing, paginated: (titel), [1], 2-6, (5 blank pages).

Paper type: *W.H. Nr. 6. F.18* (18 staves).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 91,49. Autograf. Sketch in ink (incomplete).

Heading: [...] *Small Grand Symphony no. 2 in one movement for orchestra, simplified for organ* [...]

Dateret ved begyndelsen: 31/5 50 5 3/4 *Morgen efter Morgentur* 3 1/2 *Morgen*
1 blad, 25 × 23,5 cm (udsnit af nodeblad); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer ubetegnet, udateret skitse til orgelpreludium = **40** kilde **B**). Nodebladet blev beskåret efter at skitsen var kommet til, hvorved de sidste 25 takter er gået tabt.

Papirtype: 12 systemer (opr. 16, men reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

Takt	Stemme	Kommentar
53-57	hh, vh, ped	en række overflødige gentagelser af opløsningstegn udeladt
89	hh	akkord 3: a ¹ tilføjet i analogi med t. 90
92	–	mellem t. 91 og 92 findes også et gentagelsestegn vendt mod højre, men ikke nogen angivelse af, hvilke takter, der skal gentages; der er formodentlig tale om en fejnotation

28 Præludium til Højmessen (BVN 405)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,50. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med farvestift).

Titel: *Præludium til Højmessen*

Signeret og dateret til slut: *R.L. 11 Juni 1950*

2 blade, 21,5 × 26 cm (beskåret); 3 beskrevne, upaginerede sider (sidste side blank).

Papirtype: 6 systemer (opr. 10, men reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Slutningen med underlagt tekst: “Dronning Dagmar ligger i Ri - - be” (melodicitat).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 89,24a. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *5 Morgen 11 Juni 1950*.

1 blad, 26 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); verso rummer også to små udaterede skitser, mens recto indeholder en stærkt rettet renskrift betegnet *Julemorgen* [= *Jul* BVN 255] og med dateringer 1930, 1940 og 1948.

Dated at the beginning: 31/5 50 5.45 *in the morning after morning walk* 3.30 *in the morning*
1 leaf, 25 × 23.5 cm (cut-out section of music sheet); 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains undesignated, undated sketch for an organ prelude = **40** source **B**). The music sheet was cropped after the sketch had been added so that the last 25 bars have been lost.

Paper type: 12 staves (originally 16, but reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**.

Bar	Part	Comment
53-57	rh, lh, ped	a number of superfluous repetitions of naturals have been suppressed
89	rh	chord 3: a ¹ supplied by analogy with b. 90
92	–	between bb. 91 and 92 there is also a repetition sign pointing to the right but no indication of which bars should be repeated; it is probably a notational error

28 Prelude for Sunday Service (BVN 405)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,50. Autograph. Fair copy in ink (a few corrections in crayon).

Title: *Prelude for Sunday Service*

Signed and dated at end: *R.L. 11 June 1950*

2 leaves, 21.5 × 26 cm (cropped); 3 unnumbered pages of writing (last page blank).

Paper type: 6 staves (orig. 10, but reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

The ending has an underlaid text: “Queen Dagmar lies in Ri - - be” (quotation of the melody).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 89,24a. Autograph. Sketch in ink. Undesignated.

Dated at end: *5 in the morning 11 June 1950*.

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); verso also contains two short undated sketches, while recto contains a heavily corrected fair copy designated *Christmas Morning* [= *Christmas* BVN 255] and the datings 1930, 1940 and 1948.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.
Slutningen med underlagt tekst: “Dronning Dagmar ligger i Ri - - be” (melodicitat).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

29 Sonate (BVN 410)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,53. Autograf. Renskrift med kuglepen; rettelser (i sats II) med blæk og blyant; registreringsangivelser (i sats II) tilføjet med blyant.

Titel: *Sonate for Orgel. | I Præludium 29/10 1950 Trans. | egentlig til 1/11 50, 1950 | II Præludium 12/11 1950 Trans. Domkirken | (...)* [udraderet, ulæseligt]

Overskrift over sats I: *I Præludium* – over sats II: *II*

Dateret og signeret efter sats I: *komp 24 October 50 Rued Langgaard* – sats II ved begyndelsen: *24/10 50*

2 blade, 26 × 34,5 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitser

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling. Autograf. Skitser med kuglepen.

1. Skitse til sats I. RLS 91,52.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *24 Oct. 50 Morgen*

1 blad, 33,5 × 24 cm (lidt beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider; skitsen omfatter 1 side (verso), recto rummer skitse [til *Carl Nielsen – Laub – Opgør*] dateret *23/10, 50 = 41* kilde B.

Papirtype: *HUG & Co. 30 Linig.*

2. Skitse til sats II. RLS 91,51.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 26 × 34,5 cm; 2 beskrevne sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer renskrift (ukomplet) til *Carl Nielsen – Laub – Opgør = 41* kilde A.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Sats I er noteret med selvstændig pedalstemme. Sats II er noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system og betegnet *Con Pedal* (t. 1) og *Ped* (t. 25, 50, 52). I t. 60 anføres *Ped pause*, heltaktpauser er vist i

Paper type: 10 staves without manufacturer’s name.

The ending has an underlaid text: “Queen Dagmar lies in Ri - - be” (quotation of the melody).

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

29 Sonata (BVN 410)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 91,53. Autograph. Fair copy in ball-point pen; corrections (in movement II) in ink and pencil; registration specifications (in movement II) added in pencil.

Title: *Sonata for Organ. | I Prelude 29/10 1950 Trans. | actually for 1/11 50, 1950 | II Prelude 12/11 1950 Trans. the cathedral | (...)* [erased, illegible]

Heading of movement I: *I Prelude* – of movement II: *II*

Dated and signed after movement I: *komp 24 October 50 Rued Langgaard* – movement II at the beginning: *24/10 50*

2 leaves, 26 × 34.5 cm; 4 unnumbered pages of writing.

Paper type: 10 staves without manufacturer’s name.

B. Sketches

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection. Autograph. Sketches in ball-point pen.

1. Sketch for movement I. RLS 91,52.

Undesignated.

Dated at end: *24 Oct. 50 in the morning*

1 leaf, 33.5 × 24 cm (slightly cropped); 2 unnumbered pages of writing; the sketch comprises 1 page (verso), recto contains sketch [for *Carl Nielsen – Laub – Showdown*] dated *23/10, 50 = 41* source B.

Paper type: *HUG & Co. 30 Linig.*

2. Sketch for movement II. RLS 91,51.

Undesignated and undated.

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 2 pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains a fair copy (incomplete) for *Carl Nielsen – Laub – Showdown = 41* source A.

Paper type: 10 staves without manufacturer’s name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. Movement I is notated with an independent pedal part. Movement II is notated on 2 staves; the pedal part is notated in the lowest staff and marked *Con Pedal* (b. 1) and *Ped* (bb. 25, 50, 52). In b. 60 is written *Ped rest*, semi-

t. 49, 51. I t. 6, 8, 9, 24, 26-37 er der ingen pedalnoder; udgiverne tolker dog tonen e til sidst i t. 6 som hørende til pedalstemmen. – I sats II er hh betegnet *Solo*, men høje akkompagnementstoner er også anbragt i hh; RLS fordeling mellem hh og vh er fulgt i de passager, hvor der spilles på to manualer, dvs. t. 1-30, t. 35-39 og t. 44-54, undtagen i t. 25-27, hvor akkompagnementet er flyttet til vh; i t. 30 er g¹ før manualskift flyttet til vh.

Takt	Stemme	Kommentar
Sats I		
1	hh	overstemme, node 3 (fis ²): ændret til kort forslag i analogi med t. 22 og 28 (gennemstregning mangler; uden typografisk markering)
24	–	<i>pp</i> mangler i A , men er i B1 tydeligt angivet ved første node i takten
33	hh, vh	overstemme, node 1: manglende fermat tilføjet (uden typografisk markering)
Sats II		
5, 11, etc	hh, vh	generelt manglende pauser i begyndelsen af t. 5, 11, 13-16, 18, 20-23, 44, 45, 48, 49 og 51 er tilføjet uden typografisk markering

30 *Præludium Es-dur* [IV] (BVN 411)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,54. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk, kuglepen og farvestift; registreringsangivelser tilføjet med blyant.

Betegnet fornedet med blyant i CLs håndskrift: *Orgelpræludium* og i venstre margen: *Es-dur*

Dateret til slut: 27/10, 50

1 blad, 27 × 27 cm (beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes recto, registreringsangivelser verso.

Papirtype: 10 systemer (reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 32,2a [blad 1]. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

breve rests are shown in bb. 49, 51. In bb. 6, 8, 9, 24, 26-37 there are no pedal notes; however, the editors interpret the note e at end of b. 6 as belonging to the pedal part. – In movement II, rh is designated *Solo*, but high accompanying notes are also placed in rh; RL's distribution between rh and lh has been followed in passages meant to be played on two manuals, i.e. bb. 1-30, bb. 35-39 and bb. 44-54, with the exception of bb. 25-27 where the accompaniment has been moved to lh; in b. 30 g¹ before the change of manuals has been moved to lh.

Bar	Part	Comment
Movement I		
1	rh	top part, note 3 (f# ²): emended to a short grace note by analogy with bb. 22 and 28 (stroke is missing; without typographical indication)
24	–	<i>pp</i> wanting in A , but in B1 it is clearly marked at the first note in the bar
33	rh, lh	top part, note 1: wanting fermata supplied (without typographical indication)
Movement II		
5, 11, etc	rh, lh	rests which are generally wanting at the beginning of bb. 5, 11, 13-16, 18, 20-23, 44, 45, 48, 49 and 51 have been supplied without typographical indication

30 *Prelude E flat major* [IV] (BVN 411)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,54. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in ink, ball-point pen and crayon; registration specifications added in pencil.

Designated at the bottom in pencil in CL's handwriting: *Organ prelude* and in the left margin: *E flat major*

Dated at end: 27/10, 50

1 leaf, 27 × 27 cm (cropped); 2 unnumbered pages of writing. The fair copy is on the recto, registration specifications verso.

Paper type: 10 staves (reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 32,2a [fol. 1]. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dateret ved begyndelsen: 7,45 *Morgen* 27/10 50

1 blad, 34 × 23,5 cm (beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer begyndelsen af skitse til sats IV af symfoni nr. 16 BVN 417 betegnet *Elegi* og ved begyndelsen dateret 14/3 51 *Ribe*).

Papirtype: *W.H. Partitурpapier* (med fortrykte instrumentangivelser).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system, men ikke ganske entydigt. Pedalet sætter øjensynlig først ind i t. 17 ved angivelsen *Ped* - - (også i t. 45 angives *Ped*). I resten af præludiet har udgiverne lagt den dybeste tone i pedalstemmen, de få steder, hvor den ikke er markeret ved hjælp af separate nodehalse eller pauser; i t. 37 er dybeste tone (es) dubleret i vh og pedal.

Takt	Stemme	Kommentar
42-44	hh	bue t. 42 node 2 til t. 44 node 2 udeladt, idet RL har ændret og udraderet den stemme, som buen oprindeligt var knyttet til

31 *Jeg venter dig, Herre Jesus, til Dom* (BVN 413)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,56. Autograf. Renskrift med kuglepen; enkelte tilføjelser med blyant og farvestift.

Ubetegnet.

Dateret til slut: 17/11 50

1 blad, 25 × 33,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer skitsen kilde C).

Papirtype: [uidentificeret bomærke] 1655 (10 systemer).

Takt 12-16 med underlagt tekst: "Jeg venter dig Herre Jesus til Dom" (melodicitat).

B. Tidlig version (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,56a (mu 8912.0561). Autograf. Renskrift med pen og kuglepen (ukomplet). Rettelser og tilføjelser med kuglepen, blyant og farvestift.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 19 × 33,5 cm (nederste del af bladet afrevet med teksttab til følge); 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side, men de sidste 5 takter og en skitseret tilføjelse mangler (verso rummer forskellige skitser, bl.a. til *Fra Dybet* BVN 414, dateret 3.12. og 5.12.1950).

Dated at the beginning: 7.45 *in the morning* 27/10 50

1 leaf, 34 × 23.5 cm (cropped); 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains the beginning of a sketch for movement IV of Symphony no. 16 BVN 417 designated *Elegy* and at the beginning dated 14/3 51 *Ribe*).

Paper type: *W.H. Partitурpapier* (with pre-printed list of instruments).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. In this source, however, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is indicated in the lowest staff, but not quite unambiguously. The pedal seemingly only sets in at b. 17 at the marking *Ped* - - (b. 45 is also marked *Ped*). In the remaining prelude the editors have placed the lowest note in the pedal part in the few instances where pedal is not marked by separate stems or rests; in b. 37 the lowest note (e) is doubled in lh and pedal.

Bar	Part	Comment
42-44	rh	slur b. 42 note 2 to b. 44 note 2 suppressed, as RL has changed and erased the part to which the slur was originally linked

31 *I Wait for Thy Judgement, Lord Jesus* (BVN 413)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,56. Autograph. Fair copy in ball-point pen; a few additions in pencil and crayon.

Undesignated.

Dated at end: 17/11 50

1 leaf, 25 × 33.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains the sketch source C).

Paper type: [unidentified logo] 1655 (10 staves).

Bars 12-16 with an underlaid text: "I Wait for Thy Judgement, Lord Jesus" (quotation of the melody).

B. Early version (incomplete)

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,56a (mu 8912.0561). Autograph. Fair copy in pen and ball-point pen (incomplete). Corrections and additions in ball-point pen, pencil and crayon.

Undesignated and undated.

1 leaf, 19 × 33.5 cm (the bottom part of the leaf has been torn off, resulting in a loss of text); 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page, but the final 5 bars and the sketch for an addition are missing (verso contains various sketches, a.o. for *From the Deep* BVN 414, dated 3 Dec. and 5 Dec.1950).

Papirtype: 8 systemer (opr. 10, men reduceret pga. beskæring).
Takt 6-10 med underlagt tekst: "Jeg venter dig Herre Jesus til Dom" (melodicitat).
Denne tidlige version følger skitsen C med citat af Niels W. Gades melodi til "Udrust dig helt fra Golgata" (uden underlagt tekst); RL har skitse-mæssigt og med angivelsen *ossia* tilføjet Matthison-Hansens melodi, som benyttes i A.

C. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,56. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: 17/11 50

1 blad, 25 × 33,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer kilde A ovenfor.

Papirtype: [Uidentificeret bomærke] 1655 (10 systemer).

Skitsen svarer til kilde B (den oprindelige renskrift med Gades melodi).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system med nedadvendte nodehalse, pauser og med angivelsen *Ped* (t. 7, 10, 20, 26, 28, 29) og *uden Ped*. (t. 12).

32 Præludium D-dur [I] (BVN 415)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,67. Autograf. Renskrift med kuglepen.

På første nodeside over t. 1 betegnet: *Ddur*.

Udateret.

2 blade, 27 × 34 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften findes blad 1v-2r (blad 2r-2v har korte indsatser betegnet bl.a. *Overgang fra Korsvar til Præstetone og 3die Salme*)

Papirtype: *W.H. Nr. 15. Kl. 14* (14 systemer).

Blad 1r med påskrift: *Sig til Radiomanden at der er ingen Bedeslag. Begynde lidt efter Klokkeringningen er afsluttet.*

Anvendelsen af kuglepen og skriften daterer præludiet til ca. 1951.

Paper type: 8 staves (originally 10, but reduced as a result of cropping).

Bars 6-10 with an underlaid text: "I Wait for Thy Judgement, Lord Jesus" (quotation of the melody).

This early version follows the sketch C with a quotation from Niels W. Gade's tune for 'Udrust dig, helt fra Golgata' (without underlaid text); in the form of a sketch and with the marking *ossia*, RL has added Matthison-Hansen's tune which is used in A.

C. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,56. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dated at end: 17/11 50

1 leaf, 25 × 33.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains source A above.

Paper type: [Unidentified logo] 1655 (10 staves).

The sketch corresponds to source B (the original fair copy with Gade's tune).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. In this source, however, the composition is notated on 2 staves; the pedal part is given in the lowest staff with downward-pointing stems and rests and with the markings *Ped* (bb. 7, 10, 20, 26, 28, 29) and *without Ped*. (b. 12).

32 Prelude D major [I] (BVN 415)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,67. Autograph. Fair copy in ball-point pen.

Designated on the first page of music, above b. 1: *D major*.

Undated.

2 leaves, 27 × 34 cm; 4 unnumbered pages of writing. The fair copy is on fols. 1v-2r (fols. 2r-2v have short entries marked e.g. *Transition from the choir response to the vicar's cue* and *3rd Hymn*)

Paper type: *W.H. Nr. 15. Kl. 14* (14 staves).

Fol. 1r with the annotation: *Tell the man from the Radio that there will be no separate bell strokes to mark the beginning of the service. Start a little after the ringing of the bells has stopped.*

The use of ball-point pen and the handwriting date the prelude to about 1951.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,68. Autograf. Skitse med kuglepen.

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 17,5 × 25,5 cm (udsnit af nodeblad); skitsen omfatter 1 side (verso blank).

Papirtype: *W.H. Partitурpaper* (med fortrykt orkesteropstilling; beskåret).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Kilderne angiver ingen styrkegrad i præludiets begyndelse (*f* i t. 26 og *mf* i t. 40 er tilføjet med blyant i A).

33 *Dejlig er den Himmel blaa!* (BVN 416)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,58. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og blå farvestift.

Overskrift: *Dejlig er den Himmel blaa!*

Dateret ved begyndelsen: *komp 5 Januar 51 Helligtrekongersaften* – og til slut: *Til Transmission 7/1 51. Ribe Domkirke*

1 blad monteret løst med tape på et andet, underliggende blad, 34,5 × 26,5 cm; de 2 blade har 3 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (øverste blad, recto) (mellem de to sammenklæbede blade findes titelpåskrifter vedr. to andre værker; bageste blad verso er blankt).

Papirtype (øverste blad): Wilhelm Hansens Musik-Forlag [bomærke] *Nr. 5. F. 16* (16 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 90,39. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *5 Jan. 51 Helligtrekongersaften*

1 blad, 27 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (findes verso sammen med tre små udkast dateret *1/1 51*); recto rummer renskrift til *Juleafspølspræludium* (BVN 304).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,68. Autograph. Sketch in ball-point pen.

Undesignated and undated.

1 leaf, 17.5 × 25.5 cm (cut-out section of music sheet); the sketch comprises 1 page (verso blank).

Paper type: *W.H. Partitурpaper* (with pre-printed list of instruments; cropped).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The sources have no dynamic marking at the beginning of the prelude (*f* in b. 26 and *mf* in b. 40 have been added in pencil i A).

33 *Lovely is the Sky of Blue!* (BVN 416)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,58. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and blue crayon.

Heading: *Lovely is the Sky of Blue!*

Dated at the beginning: *komp 5 January 51 Twelfth Night* – and at end: *For transmission 7/1 51. Ribe Cathedral*

1 leaf mounted loosely with adhesive tape on another, underlying leaf, 34.5 × 26.5 cm; the 2 leaves have 3 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (top leaf, recto) (between the two leaves which have been taped together, there are title annotations referring to two other works; the verso of the back leaf is blank).

Paper type (top leaf): Wilhelm Hansens Musik-Forlag [logo] *Nr. 5. F. 16* (16 staves).

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 90,39. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dated at end: *5 Jan. 51 Twelfth Night*

1 leaf, 27 × 34.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (on the verso together with three short drafts dated *1/1 51*); recto contains fair copy for *Christmas Eve Prelude* (BVN 304).

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

34 *Langfredag* [III] (BVN 418)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,58a. Autograf. Renskrift med kuglepen.

Betegnet: *Langfredag* – og efter 6 noterede takter: herefter “*Klipperne revnede*” af *Messis*.

Dateret til slut (efter t. 6): 21/3 51

1 blad, 17,5 × 26 cm (udsnit af nodeblad); renskriften omfatter 1 side (verso blank).

Papirtype: 5 systemer (opr. 10? men reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Ved begyndelsen angivet: *Hule klagende stemmer*

B. Messis, 1. Aften

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 87,1 [blad 29-31]. Autograf. Renskrift med blæk og farvestift.

Overskrift: “*Og Klipperne revnede og Jorden skjælv*”

Signeret og dateret (til slut): *Rued Langgaard 13-9-51. Ribe*

3 blade, 27 × 34,5 cm; 5 beskrevne, upaginerede sider (næstsidste side med fragment af to takter, ellers blank).

Papirtype: *WH Nr. 14. K. 12* (12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** (t. 1-6), suppleret af kilde **B** (t. 7-77), mens den afsluttende tone (t. 78) skyldes udgiverne. Afsnittet *Og Klipperne revnede og Jorden skjælv af Messis* (BVN 228a, sats IV) er blevet revideret efter at *Langfredag* blev til, idet koralen *Tordner det fra Mørkets Sky*, komponeret 21.8.1951, blev indlemmet som slutkor. De 9 orgeltakter før slutkoret kom til samtidig, idet de citerer koralen og fungerer som overgang til denne. Efter tilføjelsen af koralen blev *Messis* slutdateret 13.9.1951. Det er sandsynligt, at de første 59 takter af *Og Klipperne revnede* repræsenterer den version, der var gældende, da *Langfredag* blev til, selv om også disse sider er skiftet ud i *Messis* (**B**) på et sent tidspunkt (1950?). Den slutning, der var gældende i marts 1951, er imidlertid ikke bevaret. Udgiverne har valgt den pragmatiske løsning at anvende de 9 ‘nye’ takter frem til slutkoret efterfulgt af en redaktionelt tilføjet sluttone (t. 78). – De fleste af pauserne i t. 43-68 mangler i **B**.

34 *Good Friday* [III] (BVN 418)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 91,58a. Autograph. Fair copy in ball-point pen.

Designated: *Good Friday* – and after 6 notated bars: after this “*The Rocks Rent*” from *Messis*.

Dated at end (after b. 6): 21/3 51

1 leaf, 17.5 × 26 cm (cut-out section of music sheet); the fair copy comprises 1 page (verso blank).

Paper type: 5 staves (originally 10? but reduced as a result of cropping); no manufacturer’s name.

Annotated at the beginning: *Hollow, lamenting stops*

B. Messis, 1. Aften

The Royal Library. Rued Langgaard’s Collection, RLS 87,1 [fol. 29-31]. Autograph. Fair copy in ink and crayon.

Heading: “*And the Rocks Rent and the Earth Did Quake*”

Signed and dated (at end): *Rued Langgaard 13-9-51. Ribe*

3 leaves, 27 × 34.5 cm; 5 unnumbered pages of writing (the penultimate page with a fragment of two bars, otherwise blank).

Paper type: *WH Nr. 14. K. 12* (12 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source **A** (bb. 1-6), supplied by source **B** (bb. 7-77), while the final note (b. 78) is supplied by the editors. The passage *And the Rocks Rent and the Earth Did Quake* from *Messis* (BVN 228a, movement IV) was revised after *Good Friday* was made, and the chorale *When it Thunders from the Cloud of Darkness*, composed 21 Aug. 1951, was incorporated as a final chorus. The 9 organ bars before the chorus entry were added at the same time, since they quote the chorale and also function as a transition to it. After the chorale was included, *Messis* was end-dated 13 Sep. 1951. It is likely that the first 59 bars of *And the Rocks Rent* correspond to the version valid at the time when *Good Friday* came into being, even though these pages have also been replaced in *Messis* (**B**) at a late date (1950?). However, the ending which was valid in March 1951 has not been preserved. The editors have chosen the pragmatic solution of using the 9 ‘new’ bars leading up to the final chorus, followed by an editorially supplied final note (b. 78). – Most of the rests in bb. 43-68 are wanting in **B**.

35 Dante's "Helvede" (BVN 421)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,59. Autograf. Renskrift med kuglepen (til dels blæk).

Titel: *Rued Langgaard* / *Dante's "Helvede"* [skrevet oven i tidligere, nu udraderet og ulæselig titel] / [tilføjet af CL: *for Orgel*] (*Harmonium*) / *1951*

Overskrift: *Dante's "Helvede"*

Dateret til slut: *27/5, 51* og *8 December 51 Ribe*.

2 blade, 27 × 34,5 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: (titel), [1], 2-3.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 134,32 [blad 1]. Autograf. Skitse med kuglepen; enkelte tilføjelser med blæk.

Overskrift: *Introduktion til Symfoni til Dantes divina commedia* – desuden: *I Inferno. II Purgatorio. III Empyreum*.

Dateret ved begyndelsen: *Paabegyndt 27/5 51*.

1 blad, 27 × 36 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side; verso rummer del af skitse til korsats [*A Simple Prayer* BVN 422], dateret *17/6 51*.

Papirtype: [Uidentificeret bomærke] *1655* (10 systemer).

Skitsen omfatter t. 1-22 + t. 23-26 betegnet *II* + t. 27-31 betegnet *III* og efterfulgt af dobbeltstreg og bemærkningen: *Mere er egentlig overflødig*. Der er tale om en skitse til et orkesterværk (noteret på 2 systemer, med instrumentangivelser). Der er dog tillige en *Harmonium-Version* (*i stedet for Orkesterversionen*) omfattende t. 1-20, hvoraf de sidste 11 takter er noteret separat fornedet på siden (2 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Kompositionen er noteret på 2 systemer (harmonium) uden markeret pedalstemme. At RL dog har forestillet sig en udførelse på orgel med pedal, fremgår af angivelsen *32 F*. [32 fod] i t. 23 og t. 86.

35 Dante's "Hell" (BVN 421)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,59. Autograph. Fair copy in ball-point pen (partly in ink).

Title: *Rued Langgaard* / *Dante's "Hell"* [written on top of an earlier, now erased and illegible title] / [added by CL: *for Organ*] (*Harmonium*) / *1951*

Heading: *Dante's "Hell"*

Dated at end: *27/5, 51* and *8 December 51 Ribe*.

2 leaves, 27 × 34.5 cm; 4 pages of writing, paginated: (title), [1], 2-3.

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 134,32 [fol. 1]. Autograph. Sketch in ball-point pen; a few additions in ink.

Heading: *Introduction to a Symphony for Dante's divina commedia* – in addition: *I Inferno. II Purgatorio. III Empyreum*.

Dated at the beginning: *Started 27/5 51*.

1 leaf, 27 × 36 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page; verso contains part of a sketch for a choral piece [*A Simple Prayer* BVN 422], dated *17/6 51*.

Paper type: [Unidentified logo] *1655* (10 staves).

The sketch comprises bb. 1-22 + bb. 23-26 designated *II* + bb. 27-31 designated *III* and followed by a double barline and the remark: *More would really be superfluous*. It is a sketch for an orchestral work (notated on 2 staves, with specifications of instruments). However, there is also a *Harmonium version* (*instead of the orchestral version*), comprising bb. 1-20, the 11 final bars of which are notated separately at the bottom of the page (2 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The composition is notated on 2 staves (harmonium) without a separately marked pedal part. However, it appears from the marking *32 F*. [32 foot] in b. 23 and b. 86 that RL had a performance of the piece on an organ with pedal in mind.

36 *Præludium E-dur* (BVN 425)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,60. Autograf. Renskrift med blæk (et par rettelser med kuglepen).

Ubetegnet.

Dateret til slut: 16/6. 51 (signaturen *Rued Langgaard* tilføjet med CLs håndskrift, ligesom blyantstilføjelsen *E-dur*)

1 blad, 25 × 33,5 cm; renskriften omfatter 1 side (verso blank).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system med nedadvendte nodehalse, med pauser og en række steder med angivelsen +32 [*foot*] og ÷32 [*foot*]. Fra anden halvdel af t. 13 og til og med t. 17 vender nodehalsene fortrinsvis opad, og udgiverne har tolket passagen som hørende til vh. Passagen er i udgaven noteret som i A.

Takt	Stemme	Kommentar
22	hh	overstemme, node 1: helnode ændret til halvnode uden typografisk markering (nodehalsen mangler i A)

37 *Præludium i As-dur* [II] (BVN 427)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,62. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med blyant).

Ubetegnet.

Dateret foroven: *komp 5 Aug 51. Transm* – signeret til slut med blyant: *Rued Langgaard*
1 blad, 33,5 × 25 cm; renskriften omfatter 1 side (verso rummer notat i autograf samt melodi skrevet med fremmed hånd).

Papirtype: [Uidentificeret bomærke] 1654 (20 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Satsen er generelt noteret med op- og nedadvendte halse i begge hænder; der er ikke nogen indikation af, at den dybeste stemme i vh skul-

36 *Prelude E major* (BVN 425)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,60. Autograph. Fair copy in ink (a couple of corrections in ball-point pen).

Undesignated.

Dated at end: 16/6. 51 (the signature *Rued Langgaard* added in CL's handwriting, as well as *E major* added in pencil)

1 leaf, 25 × 33.5 cm; the fair copy comprises 1 page (verso blank).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. However, in this source the composition is notated on 2 staves; the pedal part is given in the lowest staff with downward-pointing stems and rests, and in several instances with the marking +32 [*foot*] and ÷32 [*foot*]. From the second half of b. 13 through b. 17, the stems predominantly turn upwards, and the editors have interpreted the passage as belonging to lh. In the edition this passage is notated as in A.

Bar	Part	Comment
22	rh	top part, note 1: semibreve emended to minim without typographical indication (the stem is wanting in A)

37 *Prelude in A flat major* [II] (BVN 427)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,62. Autograph. Fair copy in ink (a few additions in pencil).

Undesignated.

Dated at the top: *komp 5 Aug 51. Transm* – signed at end in pencil: *Rued Langgaard*
1 leaf, 33.5 × 25 cm; the fair copy comprises 1 page (verso contains an annotation in autograph together with a melody written in an unknown hand).

Paper type: [Unidentified logo] 1654 (20 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The music is notated with upward- and downward-pointing stems in both hands; there is no indication that the lowest part in lh was in-

le være tænkt som pedalstemme. RL har, med et par undtagelser, undladt punktering af halvnoder, selv om værdien åbenlyst er ↓; manglende punkter er tilføjet stiltiende af udgiverne.

Takt	Stemme	Kommentar
18	hh	mellemstemme, node 2: f ¹ læses som ↓ (synes noteret som ↓)
20	hh, vh	underste stemme: udgiverne antager, at halvnoder også her skal punkteres

38 *Præledium Es-dur* [V] (BVN 429)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,63. Autograf. Renskrift med blæk; tilføjelser og rettelser med blyant; registreringsangivelser tilføjet med blyant. Betegnet verso: *Orgelpræledium*

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard Komponeret 9 Novbr 51.*

1 blad, 26 × 34,5 cm; renskriften omfatter 1 side (verso rummer betegnelsen *Orgelpræledium* og overstreget titelpåskrift vedr. andet værk).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,49. Autograf. Skitse med blæk (rettelser med blyant og kuglepen).

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 25 × 23 cm (udsnit af nodeblad); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso); recto rummer skitse betegnet *Lille Storsymfoni = 29* kilde B).

Papirtype: 12 systemer (opr. 16, men reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. I denne kilde er kompositionen dog noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i nederste system med separate nodehalse og angivelsen *Ped* i de takter, hvor stemmen sætter ind (t. 8, 10, 28, 33, 50) samt med visse pauser. Passagen t. 14-18 og t. 52 antages på denne baggrund at være uden pedal.

tended as the pedal part. With a few exceptions, RL excludes the dots after the minims, although it is obvious that the value is ↓; wanting dots have been supplied tacitly by the editors.

Bar	Part	Comment
18	rh	middle part, note 2: f ¹ is interpreted as ↓ (seems to be notated as ↓)
20	rh, lh	lower part: the editors presume that minims should be dotted also here

38 *Prelude E flat major* [V] (BVN 429)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,63. Autograph. Fair copy in ink; additions and corrections in pencil; registration specifications added in pencil. Designated on the verso: *Organ Prelude*

Signed and dated at end: *Rued Langgaard Composed 9 Novbr 51.*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; the fair copy comprises 1 page (verso contains the designation *Organ Prelude* and a cancelled title annotation for a different work).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,49. Autograph. Sketch in ink (corrections in pencil and ball-point pen).

Undesignated and undated.

1 leaf, 25 × 23 cm (cut-out section of music sheet); 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso); recto contains a sketch designated *Little Grand Symphony = 29* source B).

Paper type: 12 staves (originally 16, but reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. However, in this source the composition is notated on 2 staves; the pedal part is given in the lowest staff with separate stems and the marking *Ped* in those bars where the pedal enters (bb. 8, 10, 28, 33, 50) and with certain rests. For these reasons, the passage bb. 14-18 and b. 52 are assumed to be without pedal.

39 *Præludium F-dur* [III] (BVN 430)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,73. Autograf. Renskrift med blyant (registreringsangivelser også med blyant).

Ubetegnet og udateret.

1 blad, 27 × 31 cm (beskåret i højre margin); 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer to små udkast til *Strygekvarteret* dateret 1/1 52 og for *Orgel* dateret 21/2 52 (1908!)).

Papirtype: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Satsen er generelt noteret med op- og nedadvendte nodehalse i begge systemer; der er ingen indikation af, at den dybeste stemme i vh skulle være tænkt som pedalstemme. Med få undtagelser mangler der pauser gennem hele satsen; de er tilføjet uden typografisk markering.

40 *Præludium As-dur* [III] (BVN 431)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,65. Autograf. Renskrift med kuglepen.

Overskrift (CLs håndskrift): *Orgelpræludium*

Betegnet og dateret til slut (CLs håndskrift): *Rued Langgaard komp. 1952*

1 blad, 27 × 12,5 cm (udsnit af nodeblad) monteret med tape på ubeskrevet blad, 34,5 × 24,5 cm. Renskriften omfatter 1 side (verso blank).

Papirtype: 14 systemer (reduceret pga. beskæring); ingen angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Satsen er generelt noteret med op- og nedadvendte nodehalse i begge hænder; der er ingen indikation af, at den dybeste stemme i vh skulle være tænkt som pedalstemme.

Takt	Stemme	Kommentar
2	vh	overstemme: node 1 forsynet med nodehals (uden typografisk markering)
11	hh, vh	overstemme: punktering tilføjet
15	vh	understemme: node 1 forsynet med nodehals og punktering (uden typografisk markering)

39 *Prelude F major* [III] (BVN 430)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,73. Autograph. Fair copy in pencil (registration specifications also in pencil).

Undesignated and undated.

1 leaf, 27 × 31 cm (cropped at the right margin); 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains two short drafts for *String Quartet* dated 1/1 52 and for *Organ* dated 21/2 52 (1908!)).

Paper type: *W.H. Nr. 14. K. 12* (12 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The music is generally notated with stems pointing upwards and downwards in both hands; there is no indication that the lowest part in lh was intended as the pedal part. With a few exceptions, rests are wanting throughout the piece; they have been supplied without typographical indication.

40 *Prelude A flat major* [III] (BVN 431)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,65. Autograph. Fair copy in ball-point pen.

Heading (CL's handwriting): *Organ Prelude*

Designated and dated at end (CL's handwriting): *Rued Langgaard comp. 1952*

1 leaf, 27 × 12.5 cm (section of music sheet) mounted on a blank leaf with adhesive tape, 34.5 × 24.5 cm. The fair copy comprises 1 page (verso blank).

Paper type: 14 staves (reduced as a result of cropping); no manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The music is generally notated with upward- and downward-pointing stems in both hands; there is no indication that the lowest part in lh was intended as the pedal part.

Bar	Part	Comment
2	lh	top part: note 1 supplied with stem (without typographical indication)
11	rh, lh	top part: dots supplied
15	lh	lower part: note 1 supplied with stem and dot (without typographical indication)

APPENDIKS

41 Carl Nielsen – Laub – Opgør (BVN 409)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,51. Autograf. Renskrift med kuglepen (ukomplet); rettelser og tilføjelser med pen og farvestift (enkelte registreringsangivelser anført med blæk og kuglepen).

Overskrifter: ved begyndelsen: *Carl Nielsen 4 Temp 1901 (Danmark)-1950 (USA Grøndahl)* – ved t. 4: “*Kirkefuga 1950*” i alle danske Kirker *Laub* – ved t. 14: *Opgør*

Dateret ved begyndelsen: *komp. 23/10, 1950*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side; slutningen mangler (verso rummer ubetegnet og udateret skitse [til *Sonate*, sats II] = **29** kilde **B2**).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

De tre afsnit omfatter 4 + 9 + 24 takter. Efter sidste takt har RL noteret: *Opgør med de to! Videre straks næste Blads Slutning (ff 2/4)*. Det hele er imidlertid overstreget og RL har tilføjet nye, noget uklare, angivelser, idet han ved t. 1 har skrevet *Side 1*, ved tredje akkolades begyndelse har skrevet *Side 2*, og ved sidste takt har skrevet *Vendested til Side 3* [overstreget: *paa andet Blad.*].

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 91,52. Autograf. Skitse med kuglepen.

Uden overskrift (men betegnelserne *Energico!*, *Kirkernes Fuga* og *Opgør* findes)

Dateret til slut: *23/10, 50*

1 blad, 33,5 × 24 cm (beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider; skitsen omfatter 1 side (verso rummer ubetegnet skitse [til *Sonate*, sats I] = **29** kilde **B1**).

Papirtype: *HUG & Co. 30 Linig.*

Skitsen omfatter de tre afsnit, som ses i **A**, dog er fugaen 2 takter længere, og afsnittet *Opgør* er 21 takter længere, men forkortet svarende til **A**; slutningen omfatter 1 takt mere end **A** (slutakkord efterfuldt af datering).

Kommentar til udgaven

Udgivelsen er baseret på begge kilder (**A** og **B**). Der er ikke anvendt typografiske angivelser til markering af redaktionelle bidrag. Renskriften (**A**) er ukomplet, idet slutningen, som skal findes på en efterfølgende side og angives at være i 2/4 og tempo *Allegro marcato*, mangler. Fugaafsnittets sidste takt (t. 13) er rettet i et sådant omfang, at læsningen er usikker (halvnoden d² i hh er en redaktionel tilføjelse). Kilde **B** er ikke til nogen hjælp her, for den indeholder en anden, tidligere version af afsnittet. *Opgør*

APPENDIX

41 Carl Nielsen – Laub – Showdown (BVN 409)

A. Fair copy

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,51. Autograph. Fair copy in ball-point pen (incomplete); corrections and additions in pen and crayon (a few registration specifications given in ink and ball-point pen).

Headings: at the beginning: *Carl Nielsen 4 Temp 1901 (Denmark)-1950 (USA Grøndahl)* – at b. 4: “*Church Fugue 1950*” in all Danish churches *Laub* – at b. 14: *Showdown*

Dated at the beginning: *komp. 23/10, 1950*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page; the ending is missing (verso contains undesigned and undated sketch [for *Sonata*, movement II] = **29** source **B2**).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

The three sections consist of 4 + 9 + 24 bars. After the last bar, RL has written: *A showdown with both of them! Go on immediately to the end of the next page (ff 2/4)*. However, all this has been cancelled and RL has added new, somewhat unclear annotations; he has written *Page 1* at b. 1, at the beginning of the third accolade he has written *Page 2*, and at the last bar he has written *Segue on page 3* [cancelled: *on another leaf.*].

B. Sketch

The Royal Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 91,52. Autograph. Sketch in ball-point pen.

Without heading (but with the designations *Energico!*, *The Fugue of the Churches* and *Showdown*)

Dated at end: *23/10, 50*

1 leaf, 33.5 × 24 cm (cropped); 2 unnumbered pages of writing; the sketch comprises 1 page (verso contains undesigned sketch [for *Sonata*, movement I] = **29** source **B1**).

Paper type: *HUG & Co. 30 Linig.*

The sketch comprises the three sections which are seen in **A**, however, the fugue is 2 bars longer and the section *Showdown* is 21 bars longer but shortened corresponding to **A**; the ending comprises 1 bar more than **A** (the final chord followed by the end-date).

Commentary to the edition

The edition is based on both sources (**A** and **B**). No typographical indications have been used to mark the editorial contributions. The fair copy (**A**) is incomplete, since the ending, which is supposed to be on another page and is marked as being in 2/4 and with the tempo *Allegro marcato*, is missing. The fugal section's last bar (b. 13) has been corrected to such a degree that the reading is uncertain (the minim d² is supplied

kan følges i kilde **A** indtil t. 39, hvor tempoangivelsen *Allegro marcato* findes (udeladt). Det er uvist, hvilket omfang den derpå følgende slutning har haft, men **B** har efter t. 39 kun 1 takt med en slutakkord i Es-dur (fortegn mangler dog i kilden). Kilde **A** er noteret på 2 systemer; pedalstemmen er angivet i det nederste system, til dels med nedadvendte nodehalse og flere steder med angivelsen 32 [*foot*]. I t. 35 er *mf* anført i analogi med t. 32.

editorially). Source **B** is of no use here, as it comprises another, earlier version of this section. *Showdown* can be seen in source **A** until b. 39 where the tempo marking *Allegro marcato* occurs (suppressed). The extent of the subsequent ending is not known, but after b. 39, **B** has only 1 bar with a final chord in E flat major (accidentals are missing in the source, however). Source **A** is notated on 2 staves; the pedal part is given in the lowest stave, partly with downward-pointing stems and in several places with the marking 32 [*foot*]. In b. 35 *mf* has been supplied by analogy with b. 32.